

ROZSATEJ
Kiváló teint-ápolószert
2 K
fiatalos üdéséget kölcsönöz a bőrnek.
balzsamszappan hozzá.
60 f.

OSAN Kiváló fogápoló száj-
viz K. L. 76. fogpor 53 f.

TANNINGENE legjobb
hajfestő szer 5 K
Hetekig megmarad és nem engedi festéket.
Sötétszókere, barnára és fekete tere

ANTON J. CERNY, Wien, levelezim
XVIII. Carl Ludwigstr. 6. Lerrakt 1. Maxmilianstr. 9.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

REKORD
kézitáska

Legújabb minta. Erős zerge-
angol sáffán- vagy keeske-bőrből minden
színből 18 cm magas, 21 cm szé-
les, velum bélésű, belül toleltól
11 koronáért kapható a készítőnél

CSÁNGÓ bőrdíszműves, Bpest, Muzeum-körút 3.
Pénc-, szivar- és bankó-tárcák nagy választékban.
Videkre a pénc előleges beküldése mellett portómentesen.

Ha lúdalpa van!
fáj a lába!

KÉRJE a szakorvosok által ajánlt szabad. Lauer-
lúdalpfitző prospektusát. — Egyedül készítő

SZÉKELY ÉS TÁRSA
ortopéd cipő-készítő
Budapest, Muzeum-körút 9.

Képes ár-egyzék
mindennemű ci-
pőkről ingyen.

Valódi nemes harezai kanári madarak.

Kitűnő és szorgalmasan éneklő hímek darabja 8,
10, 12, 15, 18, 20 és 25 korona, tenyészőstények
darabja 3 és 4 korona. Elő megérkezéséért szava-
tok! A legmesszebbmenő garanciák. A szállítás,
miután a csomagolás a legelőszervekben eszközöl-
tetik, a legnagyobb hidegben is történhetik. Ár-
jegyzék kanárikról, papagályokról, tengerentúli madarakról
és kezelési, valamint tenyészési naptár 20 fillér bélyeg el-
lenében küldetik.

NEUMAYR PÁL Zalaegerszegen.

Szt. Lukácsfürdő

FÖLDES MARGIT CRÈME
LEGJOBB ARCZSÉPÍTŐ SZER

Téli fürdőkúra.
A Budai Szt. Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és Thermal-szálló-
dájában lakás teljes ellátással naponként 10
koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyó-
sók vezetnek az iszapfürdőkhez. Természetes
forró-meleg kénos források, iszapborogatások.
Prospektust küld a
Szt. Lukácsfürdő Részvénytárs. Budapest, Budán.

Rozsnyay vasas china bora.

Igen hatásos vérszegénység, sáp-
kor, neurasthenia eseteiben. Egy
1/2 literes üveg ára 3.50 kor.

**A Rozsnyay-féle
vasas china bor**

egyike a legelterjedtebb és leg-
hatásosabb gyógyboroknak.
A külföldi készítményeket feltul-
mulja. Vérszegényeknek különö-
sen ajánlható 19475

Kapható:
minden gyógyszerárban.

Továbbá a készítőnél:
Rozsnyay Mátvás gyógyszer-
árában Aradon, Szabadság-tér.

FÁJEBEK,
továbbá
fajmacskák és faj-
nyulakat különböző exo-
tikus állatok, madar-
ak, díszszárnyasokat,
fajbaromfiakat óriási fil-
lesbaglyokat, élő méhe-
ket stb. szállít a

DIANA TELEP
vezetősége
Posta: Tar, vasút: Pászto
(Hevesmegye).
Kimerítő árjegyzéket ki-
: vánatra díjtalanul. ::

SZÓLÓOLTVÁNY,
szőlőszőlő és borról nagy ingyen és bérmenten küldöm meg
képes árjegyzékemet, a ki címét tudatja.
Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert
ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést e mellett sok
szőlőkép van benne. Szőlőoltványoktól és más egyéb európai és
amerikai sima és gyökéres vesszőktől, a világhírű Dél-ameri-
kai állandós több millió készlet átvédo, olcsó ár mellett. Több ezer
elő megérkezéskor, kéte több harezai és gróf uradalomtól. Cím:
SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőlepe Bihardíszeg.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem
Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet

FOGAK és teljes fog-
sorok szá-
padlás nélkül.

Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindennemű karcos
fogazatok, melyeket a szájból kivenni nem kell. A gyökerek el-
távolítása főlösleges. Tartós porcelán- és arany-tö-
mések. Foghúzás teljes érzéstelenítéssel, 10 évi jóállással. Vidé-
kiek 1 nap alatt kielégíttetnek, megvárhatják. — Mérsékelt árak.

Dr. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFAI
néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Lélt.)

.. Kizárólag eredeti, legjobbknak elismert ::
„Iró angyal“
gramofon
gépek és lemezek.

SCHMID NOVÉREK-nél
Budapest, IV., Kigyló-tér 1. sz. (Királyi
bérpalota.)
Választék-küldemények, kedvező lemezere főlétel. Ar- és
lemezjegyzék ingyen és bérmenten.

Vadászok
szives
figyel-
mébe!

Ajánlunk prima vadász viss-
lákát, angol és orosz aga-
rakat, kopókat, ugyesintén
mindenfajta házi és exotikus
állatot. — Kivánatra kimerítő
árjegyzékünket díjmentesen
küldjük. ::

DIANA TELEP
vezetősége
Posta: Tar, vasút: Pászto
(Hevesmegye).

**A bőr,
a haj,
a szépség!**

Minden, a mi ápolásban nem részesül, idővel önkényre-
gész- és kézhór, a haj és egyáltalában a szépség csak gondos
ápolás mellett lehet állandó. A ki nem akar időelőtti megvén-
sülve meg az alábbi közleményeket:

MIRTUS-KRÉM arcz- és kézfőnőítő, teljesen ártal-
matlan, a bőrnek finomságot és bársóny-
pubaságot ad, frissit, üdit és már rövid használat után elunt
szepőt, borotkát (Messer), ráncokat, májfoltozt, pattan-
ást, pörsenést, bőrhámlást, fagyást, himlőhelyeket
stb. — Nagy tégely ára 2 K., fél tégely 1 K.

MIRTUS-SZAPPAN teljesen ártalmatlan, a legmegbír-
hatóbb bőrcipőző szer, mely bársóny-
szere pubaságot, üde színt ad a bőrnek. — Rendkívül tartós,
takarékos a használathoz és igen kellemes illatú. — Darabja
80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér.

MIRTUS-KRÉM-PUDER a kéz- és arczbőr legbiztosabb
és legkellemesebb védőszere,
mely az izandást is megakadályozza. — Félár, róza- és sárga-
színből kapható. — Ára dobozonként 1 - korona.

ÖRKÉNY-féle HAJSZESZ már 2-3 nap múlva meg-
szünteti a hajhullást és kop-
pásodást, erősíti, frissíti a fejbőrt és hajgyökereket, elősegíti
a haj növeését, sűrűsödését. — Ára 1 korona 60 fillér.

ÖRKÉNY-féle ARÁBIAI HAJFESTŐK fekete, barna
szőke vagy
aranyászke — 3 korona.

Az összes rendelések csakis a készítőhöz intézendők

APOSTOL GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VIII., József-körút 64. Depot 106.
A legjobb kozmetikai szerekről, kiváló gyógykészítme-
nyekről és valódi finom teákról szóló részletes ismer-
tetést ki ánzatra mindenki ingyen és bérmenten kapja.

ABC-MASSAGE FŐLŐSLEGES!

ORIZOL

.. vagy Rizsvaj törv. védve. ::
Az éretlen rizs TEJNEMÜ
nedvéből készített csodás és
: gorszhatású arcz-szépítő. ::

Teljesen kisimítja a ránczo-
kat! Egy adag ára 3 K 50 f.
Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török gyógytár Király-u.
Kolozsvárt: Dr. Biró gyógytára.

Örvény-féle HAJFESTŐK!

Kérjen mindenütt Attila - cipőt!

VASÁRNAPI UJSÁG

49. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.)
Szerkesztő: HOITSY PÁL. Főmunkatárs: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 5.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Ár: 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekre a postallag meg-határozott viteldj is esatolandó.

SÍRAVATÁS.

HATALMAS, magas, fejedelmi pompájú márványpalota, a mely úgy emelkedik ki a halottak városának csöndes hajlékai közül, mint egy székesegyház: ez immáron Kossuth Lajos sírja. Oly nagyszerű, oly uralkodó, hogy már messziről hirdeti, mindenki-
nek megmondja: itt lakik a nemzet halottjainak királya, a ki azért király, mert a halhatatlanság koronáját viseli. Koporsóban fekvő-
vén is előbb minden élőlél, mert a kik élnek, halandók, ő pedig örökéletű. Az élet nem örli, a halál nem fogja, csak az idő múlik el mel-
léle, de ő el nem múlik az időben. Ha föld-sírja elomlik, állítanak neki másikat, szebbet, köb-
ből, ha a kő majd egykoron elporladna, épí-
tenek meg másikat, még szebbet vasból vagy aranyból, mert nincs anyag és nincs ékesség, a mely a koporsónak és a nemzetnek, mely ő-
rzi, drága lenne, a mit a magyar szív a leg-
kedvesebb halottjától és legdicsőségesebb hal-
hatatlanjától sajnálna.

A czél gazdaggá, fényűzővé tette az inségest, adakozóvá a koldust. És ezt a kincsborító
folyamat nem megindítani volt nehéz, hanem megállítani. Még ma is áradna, hőmpolyögne,
ha gátat nem emel neki az: elég.

Most már áll a ragyogó templom, áll és fől-
szenteltetett. Benne Kossuth Lajos kopor-
sója és azoknak koporsói, a kik övéi közül már meg-
tértek hozzá az örökkévalóságba. Házuk a temetőben van, de azért nem sír, lakói koporsóban vonultak belé, de bevonulásuk azért nem volt temetés. Hideg téiben költöztek, de útjukat több virág szegte, mint a mennyit a leg-
gazdagabb tavasz teremhet. A halottak biro-

szója és azoknak koporsói, a kik övéi közül már meg-
tértek hozzá az örökkévalóságba. Házuk a temetőben van, de azért nem sír, lakói koporsóban vonultak belé, de bevonulásuk azért nem volt temetés. Hideg téiben költöztek, de útjukat több virág szegte, mint a mennyit a leg-
gazdagabb tavasz teremhet. A halottak biro-

KOSSUTH LAJOS SARKOPHAGJA A MAUZOLEUMBAN. — Balogh Rudolf férfvétele.

KOSSUTH LAJOSNÉ SARKOPHAGJA.

dalmában laknak, de nincs ez ország földjén előbb, jártabb, forgalmasabb hely, mint az ő portájuk.

A főlavatás ünnepén ott ünnepelt az egész nemzet, az egész ország, a nem hivatalos és a hivatalos, ott küldöttjei a szép idegen ország viruló városának, mely büszke rá, hogy otthonának választotta ki a hontalan és ott hódoltak Kossuth Lajos emlékének, szellemének a magyar király bizalmának viselői, törvény és alkotmány szerint első tanácsosai és az ő sorukban a halhatatlan halott eszméinek örököse, elveinek hirdetője, törekvéseinek vezére a Kossuth Lajos fia, Kossuth Ferencz.

A kit egykoron elüldöztek, számkivetették, a kit magasztalni egykoron veszedelem volt, de megtagadni jövedelmező bölcsesség: immáron emlékének és szellemének áldozni, hódolni elérhető mindenki, mert Kossuth Lajos urrá lett minden erőszakon, félreértésen és meg nem értésen. A halott diadalmaskodott nemcsak a halálon, hanem az élőkön is: erősebb, hatalmasabb, beszédesebb, vonzóbb, sugárzóbb, hódítóbb, mint volt valaha.

Elfoglalta márvány rezidenciáját, hogy ott lakják örökkön-örökké a fényes boltívek alatt, a honnan soha se távozik el az élet. Mert mindig fölkeresik, mindig jönnek hozzá zarándokló magyarok hódolván neki imádsággal és virággal, tanácsot kérve szelleme ihletéséről és fizetvén neki azzal a szent fogadalommal, hogy lelkét a lelkükbe veszik és önön lelküknél is jobban szeretik, a mit ő magánál szerzte jobban szeretett: a hazát.

A HÉT BÖLCS.

1. Spinoza.

Szegénység, üldözés, veszély
Viharzott el feletted
S örök életre érkezél
Mert a márt megvetted.

S mert istened fel nem leléd
Trónolva az egekben:
Sugárzó fényt vetett feléd
Az egész véghetelel!

2. Leibniz.

Minél jobban megismeréd,
Annál jobban imádtad,
Szállard törvényit, rendszerét
Az óriás világnak.

Eléd meredt egy szörnyű lét,
Hol az erők nem ónak

S örömmujongva hirdeted
Dicsét az Alkotónak!

3. Bacon.

Szántóvasad nem túrt — hiába! —
A szók homoksvatagába,
Erőd kevélyen tékozolva
Nem csódozál a csillagokra.

Nem arra tört lángszellemed,
Hogy istenekké tedd nemed,
De hogy nyomorú, kór, szegény,
Boldog legyen e sártekén!

4. Kant.

«A kötelesség, Halandó pályád
Bárhogyan essék E nagy szabályát
Teljesítsd!» Hiven megállád!

S tűzszlopképen
Erősen, épen
Vezetsz az éjben!

5. Schopenhauer.

Mert az öröm édeskevés,
De csóftól hull a szenvedés,
Mert pillaszárnyú a gyönyör,
De ólomlábú a csömör,
Mert csak csipet eget találtál —
Inkább egész pokolra szálltál!

6. Nietzsche.

«Pusztuljon el milljárdnyi nép,
Míg e trágyából majd kilép

KOSSUTH LAJOS SARKOPHAGJA ELŐLRŐL NÉZVE.

A KOSSUTH-MAUZOLEUM BELSEJÉBŐL. — Balogh Rudolf felvétele.

Megannyi fejedelmi tő,
Az egéig emelkedő!

Ezt harsogád! S mert érezéd,
Hogy vágyad örök dőreség,
Titáni lelked lerogyott,
Megtörté büszke undorod!

7. Emerson.

Törpének látád az egész világot,
Mert napszemed csodás nagyot sovárgott.

De kérészed számalomra gerjéd,
És megszeretted a nyomoru embert.

S im a szeretet új varázst adott:
Mindben megjelent a csodás nagyot!

Lenkei Henrik.

HA SZERETED A HERVADÁST.

Ha szereted a hervadást,
A bús mosolyú sugarat, —
Tarlóvirágot szedegetve
Ha nem terül gyász a szivedre,
Hogy őszre hajlik már a nap;
Ha kedveled a méla bút,
Mely megpirultan sápadoz
A hulló lombon, levelen:
Magammal vislek, — jer velem!

Oh jer velem! Bolyongjuk együtt
Álmaink hervadt erdejét:
Dúlt lombján hátha van madárdal,
Mely halk, szomorú boldogsággal
Nekünk kettőnknek zengne még...
Szívünkben fölgyl majd a vágy,
Ajkunkon fölgyl még a csók,
A régi, szomjas szerelem, —
Most még nem késő: — jer velem!

Sajó Sándor.

A FEKETE VÁROS.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

A gyermekszénátor elsápadt.

— Gyalázatos rágalom, — hörögte indulatosan.

— Magam is azt hittem és — tette hozzá vontatottan, — hiszem most is, ámbátor...

— No csak ki vele, fenéig akarom a poharat, hogy aztán az arczához vágassam valakinek. (Szemei vérbe borultak s a két keze reszketett, mintha láthatatlan szitát rázna velők.)

— Kimeret magam is láttam elsuhanni a nőalakot, természetesen nem ismertem fel, sejtetem sincs, ki volt, azonban...

— Még mindig van valami? — szisszent fel.

— Egy rózsát találtam utána, mely nyilván a hajából esett ki. Egy georgina-rózsát!

— Mikor volt ez? — kérde sötéten Fabriczius.

— Kedden későn este volt, s minthogy a dolog érdekelt, épen uramöcsém miatt, vártam egy darabig a kert kijáratá mellett, hogy a szemébe nézsek a találka hősnének, ha esetleg még nem ment volna el a növel együtt, s ekkor vártam ki Görgéy alispánt, ki úgy látszik, szintén ott tartózkodott valahol az épületben. Én azt hiszem, hogy azzal az akasztófával Kárászszal trafikál. Mindjárt annak idején mondtam, ne adjuk ki neki a kerti vendéglőt, mert odaház a megyeiekhez. No de körülbelül itthon is vagyok. Hát nézze, mivé tették a házamat?

Bizony be volt annak mind a három utcára nyíló ablaka verve s a fala is mindenféle utálatos följegyzésekkel és figurákkal bemocskolva. A legszenvedhetlenebb figura azonban mégis egy eleven fej volt, kihajolva az abla-

A KOSSUTH MAUZOLEUM KÜLSÉJE. — Balogh Rudolf felvétele.

kon, a Nustkornbő asszonyom férférfökötös öreg feje. Haragosan összevont szemöldökkel kémlelte az utcát. Rövidlító lévén, nem vette még észre az urát, az ura azonban észrevette és sietett lerázni kísérőjét, nehogy esetleg éles megjegyzéseknek legyen tanúja, kezét nyújtotta tehát neki.

— No itt most már elválnék, uramöcsém.

— Nem addig, míg meg nem mondja, hol találok azt az embert, — lihegte Fabriczius, s a mint a kezét beletette a Nustkornbőba, olyan forró volt, mint egy vasaló.

— Melyiket?

— Azt a bélaí embert, a ki Rozáliát látta odamenni.

— Nehéz lesz megtalálni.

— Megkeresem én, ha a föld alatt volna is, — mondá ziháló hangon, eltökélten.

— Hiszen épen ott is van, Görgön, a kastély alatti tömlőzők valamelyikében.

— Hát én oda is eljutok, — mondá, s öklével nagyot ütött a Nustkornbő ház lábára (egyik oszlopát értjük a lábas háznak), úgy, hogy nagy darabon lehámlott róla a vakolat.

Ezzel megfordult és nagy furiával rohant el a koponyások (teknővájók) sátrai mellett, mint a fergeteg. Nustkornbő tündöve nézett utána: «Félek, túlságos mélyen vágtam bele a sarkantyúba», — dűnnyögte, majd utána kiáltott:

— Ne csináljon elhamarkodott dolgot. Hiszen könnyebb az ümögőtől megtudni, hogy mi lakik a szivben, mint a kabáttól.

Fabriczius úgy tett, mintha nem hallaná.

Jövő-k-menők kalapemelve üdvözölték, ő nem is fogadta. Magamagával beszélgetett és hevesen kalimpált a kezeivel. A jarókelők össze-súgtak:

— Ez ma ballábbal kelt fel. Alkalmasint történt valami a szenátusban.

A mai szenátusban ugyan nem sok történt, de azért elég dolgot adott az a kevés is a működésbe gurult fantáziáknak. A görgői csodálatos vacsorának az a napvilágra került részlete, hogy Nustkornbő foglya volt Görgéynek és nem vendége, új oldalról világította meg az esetet. Megindult városzerte a találgatás, mit kereshetett az alispán a városi kertben? Azért jött-e oda fegyveresektől kísérve, hogy elfogja Nustkornbő urat? De ha azért jött volna, hogy elfogja, miért eresztette volna akkor el? Átláthatatlan rejtély volt ez. S ha azért jött volna is oda Görgéy, hogy elfogja Nustkornbő, még mindig megmarad a másik megbolondulni való rejtély, hogy miért ment a városi kertbe éjnek évadján Nustkornbő, holott rendszeren a tyúkokkal szokott lefeküdni? Csak nem azért ment oda, hogy elfogassa magát? Mindössze a beavatottak, három vagy négy szenátor előtt állt tisztán a Nustkornbő titokzatos útjának oka, de ezek is valami kémet gyanítottak, a ki a Nustkornbő odamenetelét jólevegő megvitte Görgéynek, a ki aztán haddal jött. Ki lehet a «spion», hej, ki lehet? Hátha maga az az illető ember, — gondolták a beavatottak, — a kitől az okmányt vette Nustkornbő uram? Micsoda kolosszális ravaszság, ha így volt. Az okmányt eladta Nust-

Kossuthné, Kossuth Vilma és Ruttkayné Kossuth Lujza hamvainak átvitele a mauzoleumba.

korbnak, Nustkorbót pedig eladta Görgeynek, a ki ezzel egyszersmind az okmányt is visszakapja. De nem, ez se lehet. Hiszen Nustkorbót is hazaerestette Görgey és az okmányt se vette el tőle. Lehetetlen ezt emberi agyvelővel kitalálni.

Hanem az eljárás, a mit Görgey követett, kellemesen érintette a polgárság széles rétegeit. Úr, meg kell adni. Elfogja, tejbe-vajba füröszt, aztán négylovas hintón küldi haza. Egyszóval, megtisztelte a várost. Hiszen nem is olyan rossz ember. Csak a túlzók, a Fabriczius-pártiak érveltek még most is ellene, hogy ez is csak a város lebecsülése, mintha mondaná: «Kézemben volt a bírátok, azt tettem volna vele, a mit akarok, de én visszaadom nektek, egyétek meg, vagy csináljatok, a mit akartok, mert úgy se félek se tőle, se tőletek.»

Mindegy, beszélhetek akármit a polgárságnak, bizonyos rokonszenvek kezdtek kisarjadzani Görgey iránt a rájuk erőszakolt hivatalos gyűlés alól, úgy, hogy Grodkovszky várnagy uram ezekben a napokban lovas hajdu által küldött egyik hivatalos jelentésében azt írta Post Scriptum gyanánt az alispánnak:

Balás Lajos rosnói püspök beszenteli Kossuthné és Kossuth Vilma hamvait.

A KOSSUTH-ESALÁD TAGJAINAK ELTEMETÉSE A MAUZOLEUMBAN. — Jely Gyula felvétele.

«Bíró uram ő kigyelmének megraktatása és haza való expedálása Görgöröl itten nagy gaudiumot okozott és jó vért szült, a melynélfogva, ámbátor nem vagyok se levelibéka, se táltos, se próféta (az utolsó Habakuk vala), mégis úgy látom a tekintetes alispán úr iránti harag elpárolgását, mint a forrált vizét az üstben. Nem adok neki sok időt és minden veszedelem nélkül, bizony még «vivátok» mellett is bevonulhat a megye székházába, honnan nem a félelem száműzte vala, hanem a bölcsesség. De immár a bölcsességnek is poeegrás leszen a lába. Datum ut supra.»

A mi a Grodkovszky pennájából előbugygyant, az mind megfordult a Nustkorbó és elméjében is. A gyertya körme égett. Érezte, hogy valamit tennie kell.

Azzal az ürüggyel, hogy a város tokaji szőlőt megmetszteni vagy homolyittatni, már nem is tudom, egyenest Sárospatakra tartott, a hol a fejedelem udvara volt.

Nem ment üres kézzel; magával vitte a Bibóktól vett okmányt s azonfelül azt a fél aransarkantyút, a mit a város fölött elnyúló erdős bordácsok közt egy szerencsés disznó kitért tavaly a földből. A kondás átadta a vil-

Kossuth Ferenc a Kossuth-család tagjainak koporsóinál.

licusnak, az pedig behozta a városházára, s mint Szvatopluk király sarkantyúja szerepelt a közhitben.

A sarkantyúra szükség volt, mert most mint diplomata akart szerepelni Nustkorbó uram. Magához a fejedelemhez nem tudott és nem is akart hozzáférni. Az nem szerette az ilyen-fajta ügyeket.

— Nem kell az árulókat mesterségesen csinálni, — mondá nem egy ízben mélabúsan a gyanúsító és vádoló deputációknak, — mikor maguktól is bőven teremnek.

A fejedelmet csak közvetve lehetett belevinni valamibe. Nustkorbó tehát befolyásos patrónus szerzésére gondolt s ilyennek már otthon Ottyk György udvarmestert szemelte ki. Ennek vitte a sarkantyút és a Lőcse város sanyarú helyzetét festő alázatos suplikációt Görgey Pál viceispány ellen, nemcsak azért, mert Ottyk szenvedélyes ritkaságyűjtő hírében állt, hanem mert ő volt az egyetlen *nost-rás* a fejedelem udvarában. Jánoky Zsigmond alkancellár is az volt, de az most nyavolyászkodott.

Finom modorú, sima úr volt hopmester uram, olyan mosolyos, mely mindenkit el-

ragadott. «Egy szép asszony lelke lakozott e hajszos, fürge testben.» Kedvesen fogadta Nustkorbót, átvette a sarkantyút és az irást, melyben ékesen volt megírva, miként sodorta Lőcse városát nehéz helyzetbe a vicispány, birájának meggyilkolásával. Azóta se békéje nincs, se háborúja és nem hogy a tanács igazgatná a fölingerelt várost, ellenkezőleg, a morgó közvélemény szorítja a tanácsot a bosszú politikája felé, úgy, hogy semmi jelebb cselekedetre nincsen a tanácsnak ereje. Se bosszút állni nem tud, se felejteti. Olyan, mint a dagadt láb, míg benne van a tűske. Oda terjed tehát a város alázatos könyörgése a méltóságos vezérő fejedelemhez, a magyar Izrael fővezéréhez (sic), hogy e tuskét fönséges bölcsességével kivenni s ezzel hű jobbágyaihoz lehajolni kegyeskedjék. A nevezett viczeispány egyébként se lévén *koser ember* (sic), mire való nézvést, mint a méltóságos vezérő fejedelem segítő népe, mély alázattal csatolják az elfogatási parancsot, melyet e szent hadjárat kezdetén bocsátott ki, egyik martalóczával nem átván saját édes testvérét elfogatni, mikor az haddal és municzióval a lengyel határra sietett vala.

Scholtz Gusztáv ev. püspök megáldja Ruttkayné Kossuth Lujza hamvait.

Kossuth Lajos koporsójának kiemelése az ideiglenes sírboltból.

Ottyk uram szórakozottan hallgatta a kérvénybe foglaltak hosszadalmas magyarázatát, de annál figyelmesebben nézegette a sarkantyút, egy igazi műértő odaadásával és kifejezte abbeli kétségét, hogy az a Szvatopluké lett volna, mert Szvatopluk okvetetlenül bocsorban járt. Elrendelte egyszersmind, hogy ott további ásatásokat folytassanak, mert bármilyen régi is a lelet s bármely népektől származik is, az emberiség mindig két lábbal rendelkezett s következésképp még egy sarkantyúnak kell ott lenni. Ha találnának valamit, értesítsék a fejedelmet. A mi pedig Lőcse kívánságát illeti, pártoló szavakkal fogja azt ő felsége gráciájába ajánlani. Ezzel kegyesen elbocsátotta a lőcsei bírót.

Haza jöve, mindenfelé eldicsekedett, hogy immár a város szőlejét rendbe hozta s nagy reménységek közt várja a szüretet.

Hát meg is érkezett a fejedelem pecsétje alatt pár hét múlva az eredmény. Remegő kezekkel vágta fel Nustkorbó uram az ismeretes pecsétet. A bíró kérvénye hullt ki belőle mellékletestül, a következő fejedelmi hátrattal:

«Görgey viceispány uram inkriminált causáját elreferáltatván és meghánytorgatván, találjuk, hogy az elfogatást ő kegyelme jobbinkább

Kossuth Lajos hamvainak átvitele a mauzoleumba.

A KOSSUTH-ESALÁD TAGJAINAK ELTEMETÉSE A MAUZOLEUMBAN. — Jely Gyula felvétele.

testvéri szeretetből rendelé, mintsem ellenséges indulatból, akár Atyja-fia, akár pediglen Személyünk ellen, mert sem a municziós szekeret, sem felekezetinkhez tartozó Esze Tamás hívünket feltartani, vagy arretáltatni nem kívánta, miben erányunkban táplált becsületes szándékának és hívségének kiváltképen való testimoniumát adta. Lovai, hajduival egyetemben táborban marasztatván, neki ajándékképen és hajlandóságunk okáért pataki istállónkból a takarosabb paripákából, ékes szerszámmal egy hátsó küldessék, a kivel Segennyey uram bizatik meg. Lőcse város pedig értesítendő, hogy békéljen meg a maga kenyerén és ne keressen ellenséget, mikor úgy is van.

F. P. Rákóczi.

A fejedelem sebtiben a saját kezével vetette az istanczia bátára e sorokat, de a kancellária úgy látszik lusta volt illő módon lemásoltatni s kellő formába öltöztetni a fejedelmi akaratot. Aszalay uram egyszertien odairta hát a nevet, hogy «Franciscus Aszalay» és a Datum

Sárospatak, anno 1707 Julii 18., azzal borítékba tette és elküldte a löcsei bírónak.

Ugyanaz a lovász hozta a levelet, a melyik a díszlovat vitte Görgőre. Istenem, Istenem, de gyönyörű állat volt, nem volt abban egy macula hiba se. Fekete, mint a bársony, finom, vékony lábú, mint egy kastélyos kisasszony, tüzes lehelletű, mint egy sárkány.

Nustkorb uramat olyan fölündulás és szédelés fogta el ezek olvastára, hogy szívészélhűdéstől kellett tartani; szerencsére otthon a lakásán érte a levél s Kätchent hamarosan a szomszédos fürdőházba lehetett szalasztani a borbélyért, a ki hamar eret vágott rajta, mi alatt a nemzetes asszony vízbe mártott és jól kifacsart kendőket rakott a halántékaira.

Ágyba fektették, lassan-lassan magához jött s átkozta magát a pataki útjáért, a hol maga járta ki Görgőnek az ajándék-lovat. Szent Isten! Micsoda hahota lesz ebből Löcsén, ha megtudják!

De ne tudják meg. Vagyis legalább azt ne tudják meg, hogy a fejedelem fekete paripája a löcseieknek szóló felelet. Ő ugyan meg nem mondja, inkább vágatja magát négyfelé. Ha kitudódik is, ne most legyen az, hanem valamikor később, ha már nem árt. Mert hiszen a Nemezis nem alszik s okvetlenül utól kell hogy érje Görgőt, csak idő kérdése az egész. Annál inkább utoléri, mert itt kikiszlott a karmai közül. A Szvatopluk-féle sarkantyúnak nem volt sikere. Pedig hát disznó túrta ki, azt lehetett volna hinni, szerencsét hoz. Ámbátor a hogy veszzük, — hiszen szerencsét hozott, de Görgőnek. Egyébiránt lehet az megölő betűje is, mert ha lilomtisztá kurucznak jött ki a kurucz levekbe bemártva, szeretném tudni (t. i. Nustkorb szeretné tudni), miképen jön ki majd szin labancznak, ha labancz levekbe mártja be. Pedig bemártja, ha addig él is, ha mindjárt saját tallérjaihoz kell is nyúlni. A mód megvan rá, mert a fejedelmi kancellária (hiszen szépen vezetik azt is) tévedésből vagy pongyolagságból visszaküldte az elfogatási okmányt, azzal most Bécsben lehet szerencsét próbálni.

Nustkorb uramnak a felesége a híres Student-családból származott. A Studenteket voltaképen Protmowoknak hívták, de ezt a nevéket már alig ismerték a városban. A család valamikor virágzó, hatalmas volt, a város ügyei-

Pillantás a közönségre a mauzoleum lépcsőjéről.

ben döntő szerep s még ma is az volna, ha nem tanul. De a tudományokra adta magát, s a tudomány elpusztította a családot. Az egyik Protmow, a XVI. század végén élt Protmow Jakab, krözusi vagyont szerzván mint marhakupez, egy olyan fundációt csinált, a melynek jövedelméből minden löcsei Protmowoktól származó fiú, a míg iskoláit folytatja és végzi, kétezer arany forint évi járadékban részesüljön. Minthogy pedig az eddig kereskedelemmel és iparral foglalkozó Protmowok már a szüleiktől örökölték a nyereségekhez és a pénzhez való hajlamokat, elkezdték a tanulást már hat éves korukban és folytatták tömérédek városokban, országokban s azok egyetemeken, úgyszólván az emberi kor legvégső határáig, többnyire mint studentek halván meg szétszórva, ősz fővel, magtalanul, Páduában, Bolognában, Göttingában, Lipésében, Halleben és az ördög tudná még hol.

Ma már csak három Protmow élt, ebből az egyik addig tanult, míg megbolondult, s most fut valahol, a másik zavartalanul járja az egyetemeket (lja, kétezer forint sok pénz), a har-

madik, István, ellenben itthon, Löcsén lakott és afféle benevolus tisztviselő volt a városházán, az a bevallott pretextussal, hogy a közigazgatást tanulmányozza a városnál (vagyis még mindég húzta a kétezer arany forintot). Különben igen művelt, sokat tudó, ravasz ember hírében állt és minthogy sógora volt Nustkorb-nak (Student Borbála lévén a felesége) és hosszú időket töltött, valamikor negyven éves korában, a mindenféle bécsi iskolákban, úgy, hogy meglehetősen ismerte ott a dörgést, őt bizta meg Nustkorb, hogy menjen Bécsbe és ott az összeköttetései révén (sok iskolatársa előkelő állást foglal el a Burgban) juttassa e szerény iráskát ő szent felsége elé kellő mártásban, vagyis kidomborítva, hogy bár Esze Tamással löpött és fegyvereket szállított a lengyel határra Rákócziának, Görgy János, a szeptesi viceispány mégsem látta szükségesnek lefoglalni a szállítmányt és Eszét elfogni, vagy ezekről jelentést küldeni az uralkodóhoz. De meg is kapta már ezért a jutalmat Rákóczitól, egy szép fekete lovat, aranyos veretű szerzőmmal.

Student Istvánnak tetszett a feladat, váltig emlegette, hogy a diplomáciára van az esze berendezve, s kellően felszerelve tallérokkal, néhány nap mulva megindult a Molitoriszszal a kis Klebe úr különös gondozása mellett Bécsbe, a hol is beszállván «A két lúdroz» címzett traktérba a Ringen, elkezdte pókszerű munkáját. Már két hét múlva írja, hogy megismerkedett a király belső komornyikjával, a ki öltözteti ő felségét. Szeptember közepén arról küld értesítést, hogy a Görgy-féle elfogatási okmány és az eset hű leírása immár a császár dolgozó-asztalán hever. De minthogy a dolgozó-asztal magától nem dolgozik, a császár meg csak ritkán, legyen a sógor türellemmel.

Várt a sógor, várt, várt, kapván különböző csillapító üzeneteket a türelmetlenség ellen, melyeket csak úgy szóval küldözött Student Pista Bécsben időző löcsei emberektől, hogy ők ne értsék, de Nustkorb tájékozva legyen. Új hírt tettem a hegedűre. Érik már a vetés. Fenik már a kaszát. Meg lehet már oldani a szoknyát, török a kapcsa. (Vagyis érte úgy a sógor, hogy a fekete szoknyák lekerülnek mihamar az asszonyokról.)

Értette Nustkorb és ő is hasonlókat üzengett Bécsbe menő kereskedőktől. Még mindig

A közönség gyülekezése.

A KOSSUTH-CALÁD TAGJAINAK ELTEMETÉSE A MAUZOLEUMBAN. — Balogh Rudolf félvétel.

vartyognak a békák. (Vagyis hogy még zúg a közvélemény.) Ügrik a ló, csillog a kantár. (Vagyis Görgy el van bizakodva.) A szomszédban is czinczognak az egerek. (Vagyis a megyénél is elégedetlen hangok hallatszanak Görgy ellen.)

Tényleg bizonyos elemek elkezdtek piszkálni Görgőt is, hogy tessék már a megyegyűlést Löcsére hívni össze. Vagy — vagy. Béküljön meg az ellenségeivel, vagy hagyja el a barátait is. Semmi se tarthat örökké. Nem azért építették a megyeházat őseink, hogy a patkányok birodalma legyen.

Közel volt a dolog a megütközéshez. Ott is, itt is elégedetlenség forrt. A vak is láthatta, hogy valaminek történni kell. Fülledt volt a levegő és az a bizonyos titokzatos félelemgerjesztő csend állott be, mely a természetben is a viharok előtt jár. Láthatatlan erők látszóttak szoritani az embereket, hogy döntésre vigyék már ezt a kérdést.

Miért épen ezt? Mikor sokkal nagyobb bajok vannak. Mikor ágyús szekerek dübörögnek végig az országon, hadi sátrak fehérlenek a me-

A közönség.

KÉPVISELŐK ÖRSÉGE KOSSUTH KOPORSÓJÁNÁL.

zőkön és vérral pirosra festett patakokban játszanak a pisztrángok. És mégis a Görgy-kérdés dominál ezen a kis helyen. Hogy lehet ez? Isten tudja. Talán az a rettenetes szörnyeteg avatkozott közbe, a kit még eddig soha és sehol se mertek zsarnoki hatalmában korlátozni, a Divat. Rákényszerítették a fekete toletteket, a szörnyeteg megrázza magát és fel fogja fordítani Löcse városát és Szepesmegyét mindenestől.

Mikor már minden forró volt, október elején váratlanul haza toppant a Student Bécsből, meglehetősen savanyú ábrázattal.

— Széna vagy szalma? — kérde Nustkorb.

— Szalma.

Nustkorb megüvegesedett szemekkel bámult sógorára.

— Hát mi történt?

— A császár úgy fogta fel a dolgot, hogy Görgy a saját testvérét is el akarta fogatni merő császárhűségéből és hogy az ilyen embert ki kell tüntetni.

— Csak nem mondod ezt komolyan?

— Magam is meg voltam lepetve, de tény. Trautmansdorf gróf udvari szekretárius által a konziliárius diplomat küldi neki. Ma vagy holnap érkezik meg a szekretárius.

KOSSUTH FERENCZ ÉS LAJOS TIVADAR TÁVOZÁSA AZ ÜNNÉPÉLY UTÁN.

A KOSSUTH-MAUZOLEUM FELAVATÁSA.

KOSSUTH LAJOS KOPORSÓJA A MAUZOLEUM ELŐTT.

A KOSSUTH-MAUZOLEUM FELAVATÁSA. — Balogh Rudolf felvételei.

maradáshoz fogatékos kedvét élesztgesse, *emberszivekből** főzött számára théát.

Úgy látszik, csakugyan visszatért az életkedve a théától és az «anyai lekecske» füstjé-
től, mert bíró uram valósággal útra kezdett szedkelezni, de nem olyanra, a minőtől félték a hozzátartozói, mely a Szent Mihály lován történik, hanem a melyikhez tarisznya kell, a tarisznyába pogácsa, füstölt szalonna és foghagymás borjúzomb. Bíró uram ugyanis az-
zal az eltökéltséggel állott elő, hogy közeled-
vén Mindszentek napja, elmegy Késmárkra a Kramler bíró epitaphiumáért, a melyet még csak most készített el a lusta szobrász, pedig már öt esztendeje, mióta megrendelték. Azt mondta, valamit mégis tenni kell, a mivel a világ száját bedugja. Ezt ugyan hazahozhatta volna a villicus is, de a bíró maga akart el-
menni.

— No, úgy-e használt a thea, — ujjongott bíróné asszonyom.

És igaz is, hogy használt, mert az elkeseredett úr nyilván azért is szánta rá magát leg-
alább részben erre az útra, hogy megszabadul-
jon a kosszától és füstöléstől.

De ebben sem volt szerencséje.

A templom falába illesztendő epitaphium

* Bárány Sándorné írt akkoriban levelet táborozó férjének, hogy küldjön neki egy zsák ember-
szívet, mert jót tesz, ha porrá törve, borban beado-
gatja a gyerekeknek. A történetirő, a ki megtalálta a levelet, elszörnyülködött az akkori vad erkölcsökön és együgyű babonáságon s csak az Isten őrzött, hogy rossz hírből nem keverte a külföld előtt is barbár őseinket, kik még a XVIII. század elején is ember-
szíveken éltek. Nem gondolta a jámbor, hogy az egy szivalakú bojttal virágozó növény volt, melyet ma orvolyának is neveznek s mely Nagy-Károly vidékén valószínűleg nem tenyésztett, ellenben a hol Károlyi feküdt a hadaival, bőven volt szedhető. M. K.

sikerült ugyan, Tomis József nagy mester, olyan élethűen teremtette oda a Kramler Mihály alakját, bírói palástjával, szokott fővegé-
vel, egy kissé összehupadt vállával, hogy mi-
kor a város kocscisa, Kuptor József, a kit még a megboldogult szegődött, meglátta a vörös márványban kifaragva, önkénytelenül lekapta a kalapját és dicséretesséket hebegett (mivel-
hogy keresztény-katolikus volt). Azután is, mikor a szekérre négyen fölemelték, nagy tisz-
telettel bánt a ponyvákba takargatót követ az egész úton, melléje készítvén Nustkorb bíró uramnak illendő ülőhelyet, nagy kevelységgel jegyzé meg, hogy ezer forintért nem adja ezt a megtiszteltetést, miszerint két löcsei bíró vihett a lovain egyszerre, mert ilyen se történt a világ eleje óta közönséges kocscissal.

Vitte is vagy két napig a két bíró, mert ne-
héz volt a kő s nagy eszések lévén, irdatlan és ragadós sarokban gázoltak a kerekek. Bizony csak lépésben mehettek. Aztán a napok már rövidek ilyenkor, este pedig nem lehetett járnai a gyalázatos utakon. Már-már közel voltak Löcséhez, midőn Dravetz mellett, egy puska-
lövésnyire a község porgoláitaitól, a rudas ló egy szakadéknál valahogy félre lépett és hátsó testével a mélyébe esüszött. Kuptor leugrott a lovát kihúzni, de már késő volt, az alácsúszó ló magával rántotta a szekeret, a korlátja recsegtve tört össze, Nustkorb uram egy szisszenéssel a különben jelentéktelen szakadékból esett, tompa robajjal megindult utána a súlyos kőkolosszus és rázúdulva, agyon-
nyomta, hogy még csak egy jalkiáltásig se hagyta élni. A kocscis segélykiáltásaira össze-
sereglett dravetziek már csak az összelapított véres holttestét húzhatták ki. Lónak, szekér-
nek, kocscisnak, kőnek nem lett semmi baja.

Most már a holttestet takargatta be Kuptor

ponyvákba s halálra rémült areczsal, úgyszól-
ván lóhalálban vágatott be Löcsére, hol épen vasárnap estefelé lévén s szép enyhe idő, nagy fekete tömegek hullámoztak az utcákon. A fe-
hér lepedő véres volt a kocsin, a kocscis ruhája is csupa vér volt.

— Mi az, mi történt?

— Meghalt a bíró. Az előbbeni bíró megölte a mostani bíró.

Mint a tűz futott végig a városban a rémhir és annak részletei, elérve az egyik kaputól a másikhoz, a legkisebb zugig mindenüvé és mint a hógomoly, növekedve észrevételek-
ben is.

— Az előbbeni bíró megölte a mostani bíró, mivelhogy a mostani bíró ölte meg az előbbeni bíró.

... A jó Isten hártsa el Löcse városáról a megpróbáltatásokat.

(Folytatása következik.)

A PALÁNKAI HAJÓS GYERMEK- OTTHON.

Az ismeretlenség homályából lépett elő a magyar hajós társadalmat képviselő Országos Hajós Szövetség, a midőn legsajátabb szociális problémái egyikének megoldásán fáradozva, megvalósította az első magyar hajós gyermekotthont; habár csak szerény keretek között, anyagi erejéhez képest, mégis 22 gyermek nyer lakást, ellátást és oktatást ezen új intézetben.

A hajós gyermekek ezrei szüleiket utazásaikban kísérvé, rendszeres iskoláztatásban nem részesülnek. Csak a téli veszteglés ideje alatt, akkor sem tanítók, hanem hajós alkalmazottak tanítják őket az írás és olvasásra. Ezen rövid időre terjedő tanítás semmiképpen nem pótolja az iskolát s a hajósiük eddig nagyjából minden tudás nélkül nevelkedtek fel.

Október hó 17-én volt az első hajós gyer-
mekotthon felavatása a bácsmezei Palánkán

a kereskedelmi, közoktatási és földmívelésügyi kormány képviselőinek jelenlétében. Huszonkét hajósgyermek talált otthont abban a házban, a melyet Palánka község nemeslelkű képviselőtestülete a gyermekotthon céljaira bocsátott az Országos Hajós Szövetség használatára s ez a huszonkét hajósgyermek magyar hajós-
nak nevelődik ezen otthonában.

Az Országos Hajós Szövetség az ország kulturális haladásának nagy szolgálatot tett s fog tenni a jövőben, ha a Duna vizén születte s egész életüket ott töltő gyermekeknek a tanulás és serdülés idejére otthont ad és őket hivatásos, művelt hajósokká képezheti.

Dr. H. I.

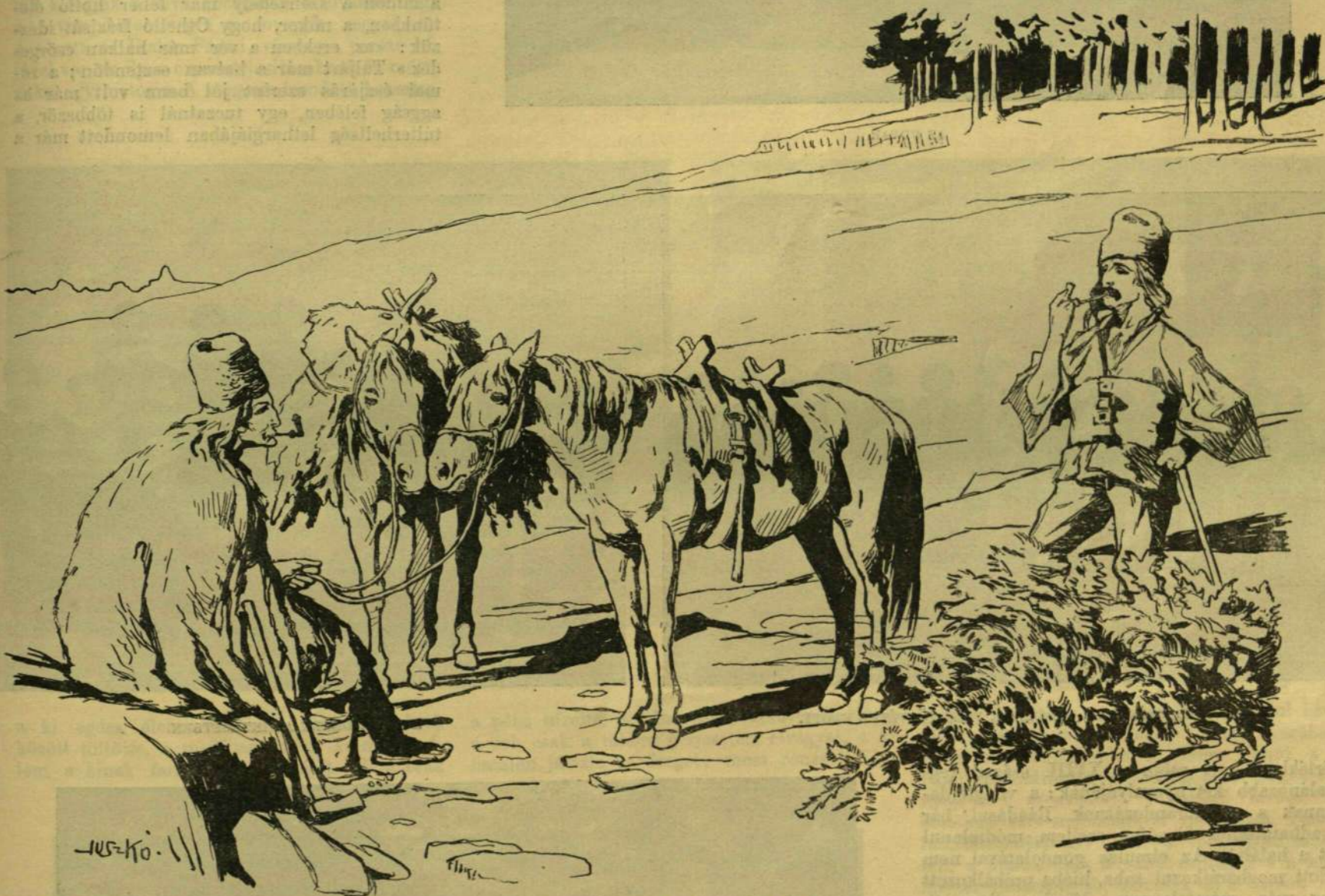
LEÁNYOK VIVÓISKOLÁJA.

Eddig csak elvétve fordult elő nálunk, hogy egy-egy nő megtanult vivni, s ezt a szép és nemes testgyakorlatot úgy tekintette mindenki, mint a férfiak kizárólagos területét. Most

esztendeje, hogy letűnt a szinpadról és negyedszázada, hogy meghalt. Csak negyedszázadon át taposta a szinpadot, azalatt azonban bálvány volt, meghódította Európát és Amerikát. Ideje-korán, szépsége és művészete teljes virágzásában tudott visszavonulni. A midőn visszavonult a csöndes, szürke polgári életbe, még a világ első, legünnepeltebb tánczosnője volt, a kiről himnuszokat zengettek. És lemondván a diadalokról, az ünneplésről, nem a reichstadti herceg, Napoleon és Mária Lujza korán elhunyt fia emlékét ápolta szívében, a kit alig ismert, a kihez nem kötötte semmiféle kapocs, hanem az aggastyán Gantz emlékét, a kivel ragyogó pályája hajnalán pár esztendeig a legbensőbb, a legmeghittebb viszonyban élt.

A Berlintől elhódított Gantz Frigyes, Metternich jobb keze, a múlt század első felének legnagyobb osztrák zsrnalisztája szellemben, erkölcsben, izlésben a XVIII. századhoz tartozik, a melynek derekán Boroszlóban született. Harmincz éven át szolgált az osztrák

a kit egészen elnyel a politika s a hivatal. Szerette az irodalmat, a művészetet, a jó társaságot és kivált az asszonyt. Egészen fiatalon pár évig volt házasság; azután haláláig legényember, a legényemberek kikapós fajtájából, a ki gondatlanul száll virágról-virágra. Leveleiben egész sereg viszonyáról olvasunk. Színésznők, mánásasszonyok, grizettek váltakozva ejtik törbe szívet, igazsák le érkeiket. A mikor Napoleon feleségül vette Mária Lujzát s rövid ideig Európa nyugodtan lélekedett, Salm hercegnővel két hetet töltött Töpliezben s az a két hét maga a paradicsom volt. Pokoli módon fásult és mégis szenvedélyes; nincsenek illuziói és mégis álmodozik. Abban az esztendőben, a mikor Napoleont a hármass, utóbb szent szövetség letiporta és Elba szigetére internálta, szinte agonizált a testi és lelki kimerültségtől. Akkor írta Rábelnek, a berlini zsidó bankár leánynak: «Mindent tudok, a mit ember tudhat, a világhistóriát úgy ismerem, mint senki más, mert korunk főszemélyeivel olyan meghitt, olyan benső viszony-

ÚTKÖZBEN. — Jankó Béla rajza.

érdekes kísérletet tett Budapesten báró Proff Kocsárdné a maga vivóiskolájában arra, hogy kis lányokat is bevonjon a vivás gyakorlásába. Az egészen kis lánykák együtt vivnak a velük egykorú fiukkal, a nagyobbacska külön. Kedves látvány a kis lány-kacsókban látni a vivót, egészen forgatják s nagy szorgalommal gyakorolják magukat. Mindenesetre javára válik testi fejlődésüknek, mozdulataik ügyességének, ha a vivást okkal-móddal gyakorolják.

GENTZ ÉS ELSLER FÁNNI.

A napokban Párisban egy könyv jelent meg, Ehrhard Ágoston írta, a mely a múlt század első felébe, a szent szövetség korába vezet vissza. A könyv biográfia, Elslér Fanni, a híres tánczosnő életrajza. A ma élő ivadékok sorából még az aggastyánok közül is igen kevesen ismerhetik ezt a világszerte ismert, csodás teremtet, Gautier Theofil szerint a testbe szökken ritmust, a szemmel látható és kézzel tapintható muzsikát; mert hatvan

császárt, harmincz évig lakott Bécsben s azalatt nevezetesség volt. Nevezetességét egyaránt köszönhette zsenilitásának, óriás munkabírásának, valamint szibarita és cinikus életmódjának. Udvari tanácsos, telivér bürokrata, a kinek a hivatalos hierarkia sérthetetlen szentség és még sem szürke beamter, mint a többiek, a kik a Ballplatzon Metternichkel, Metternich kommandórára csinálták a nagy politikát. Mind a mellett, hogy komolyan vette és használta azt a *parva sapientia*-t, a mely köztudomás szerint kormányozza a világot, Gantz originális szellem. Tudása széleskörű és mély; judicziuma erős és logikus. Nem a meggyőződések embere, merőben híjával volt a lelkiismeretnek. Sokban hasonlított Katona Bánk bán-jának Biberachjához. Ő is vallotta és hirdette, hogy a hol a haszon, ott a haza. A XVIII. század kalandor hajlamai, gyáva magasztalása, gyönyörhajászata másban aligha fogtak kezét hasonló nagy és értékes talentummal. Brosúrái, hírlapi cikkei, diplomata jegyzékei nagy politikust és nagy gondolkodót nyilvánítanak. Aztán nem volt merő szakember,

ban voltam, a minőben rajtam kívül senki. Sajnos, hogy egész tudásom velem száll a sírba, mert hogy írásba foglaljam, arra nincs időm, nincs kedvem és nem vagyok elég ifjú már. Aztán pár hónap múltán Badenbe utazott Fuchs grófnéval, a *csőpenített angyal*-lal, egy időre hátat fordított a politikának, a melyet huszonnégy év óta szolgált, hadd csinálja a dolgát úgy, a hogy épen tudja. Erre az epizódra a bécsi kongresszus következett, a mikor Gantz fontos személyiség volt. Diplomata kalmárkodásával mesés jövedelmet csinált, Lukullushoz méltó lakomákat adott világfiás, kaczer lakásán, a melyben szemképrázatos volt minden, csupán a lépés volt gyalázatos a kongresszus elvsóvár, gyönyörű asszonyainak. A kongresszus eloszlásakor a komoly, méltóságos Humboldt Vilmos rábagyta örökségül a formás kis Szüont, a kivel egy órácskát eltölteni... Ezt a mondatot bevégzetlenül kell hagynunk, mert Gantz nem írta meg, hogy Szüettel miként töltött el naponta egy órácskát s mert kitalálni nem épen ördögség.

Az elmondottakból kiderül, hogy Gantz nagy

AZ UDVAR.

temperamentum nem gyúl szenvedélyre és nem gyújt szenvedélyt. A Gentz viszonyai gondosan stilizált szerelmi históriák többnyire Werther modorában. Szinte mindenikben több része van a gyönyörvágynak, a beteges érzékenységek, a mit manapság szentimentalizmusnak hívunk, az üresen légies ábrándozásnak, mint a szenvedélynek s a szívnek. E kis románokat az egyhanguságtól még az sem menti meg mindig, hogy a bálványok igen változatosak, fölfelelik az egész társadalmi hierarkiát, a magas arisztokráciától le a névtelen kis grizettekig. Csak a nevek változnak s az a külsőség, a mi a névvel jár: a história mindig ugyanaz marad. A tónus is mindig ugyanaz, a melyben a kedves ábrándot, s nyomában a keserű csalódást megírja Ráhelnek, a kiről egyébként erős a gyanunk, hogy a Gentz haláláig tartó barátsága nem volt mindig platonikus. És — a mi szinte hihetetlenül hangzik, Gentz, bár úgy látszott, hogy nem született szenvedélyre, nem értette és nem is kereste soha a szenvedélyt, még sem szállhatott úgy a sírba, hogy vele meg ne ismerkedjék. Történt pedig ez a furcsaság abban a korban, a midőn a szenvedély már fehér holló életünkben, a mikor, hogy Othello frázisát idézzük: «az erekben a vér már halkán csörge-dez.» Túljárt már a hatvan esztendőn; a római észjárás szerint jól benn volt már az aggság felében, egy tucatnál is többször, a túlterheltség lethargiájában lemondott már a

A NÖVENDÉKEK AZ INTÉZETBE VALÓ FÖLVÉTEL ELŐTT.

A NÖVENDÉKEK AZ INTÉZETBEN.

mértékben volt rabja a XVIII. század legáltalánosabb két nyavalyájának: a világfájdalomnak s az ábrándozásnak. Ráadásul, bár tagadhatatlanul filozófus szellem, módtalanul félt a haláltól. Az elmulás gondolatával nem tudott megbarátkozni soha, hiába próbálkozott meg vele számtalanszor. Minden élvezetét, bármilyen fajta élvezet volt az, megrontotta, izétől megfosztotta a halál. S talán ez a módtalan félsz volt az inger arra, hogy hajszolja a gyönyört, hogy fenéig őrítse az élvezetek kelyhét, a hol és a mikor csak kínálkozott. Természetesen, hogy az következett be, a mi ilyenkor rendszerint be szokott következni, hogy a rövid és erőszakolt mámort sívár petyhüdség váltotta föl. Ilyen lelki állapotokban írta Ráhelhez kétségbeesett leveleit vadul pszichiztikus hangon és tartalommal. Szó sincs róla, hogy fájdalma olyan feneketlen, a minőt fitogtat, hogy olyan közömbös, a minőnek teszi magát. A valóság csupán annyi, hogy ilyen alkalmakkor a halál, fantáziájának örökös kimerája, még a szokottnál is fogvacogtatóbb formában látogatott el hozzá. Azt sém szabad felednünk, hogy a XVIII. századbeli ember, épen mert játszta a fásultat, az érzéketlent, mindig túloz egy kicsit szándéktalanul is. A szakadatlan, pihenést nem tartó gyönyörhabzsolás csömörrel járt s az ideig-óráig tartó jóllakottság szeretett úgy viselkedni, mintha bójt, mintha akaratos magasanyargatás volna.

Szinte önként értedődik, hogy az e fajta

AZ OTTHON ÉPÜLETE.

AZ ORSZÁGOS HAJÓS SZÖVETSÉG PALÁNKAI GYERMEKOTTHONA.

világ hiú örömeiről; vallotta már böles Salamonnal, hogy hiúság minden a nap alatt s a lélek gyötrelme, a midőn először jelent meg neki az a tündér, a ki az emberben megszokta nyitni az üdvösség, vagy a kárhozát kiapadhatatlan közös forrását. Egy szép napon csak, a mikor az ember rendszerint reumát kúrál és unokákat ringat a térdén, szembe-került a szenvedélylyel.

Elsler Fanni, a nagy Haydn keresztleánya, apja szegény kotta-másoló volt, tizennyolcz éves és már körülrajongott, imádott táncosnő, a midőn megismerkedik a hatvannégy éves Gentzcel. A lenge ballet-szoknyákban akkor sem volt kevesebb az inger, mint manapság; sőt inkább, mert a ballet akkor még nem volt demokrata-mulatság, nagyobb hatalmasság lehetett a mainál. A bécsi olasz táncosnők csinos pártikat csináltak s olykor fölkeltek sírjából a lovag- és trubadur-szerelmet is. A bécsi kongresszus alatt gróf Pálffy Ferenc a schönbrunni színház előtt ölébe kapta Bigottini Emiliát s egy sereg gavallér kíséretében hazavitte a Máriahilfen lévő lakására. A távolság csinos s a hódolás is ér annyit, mintha ma kifogják a diva kocsijából a lovakat, hogy a lovak kötelességét a lovak vegyék át. A Gentz és Elsler Fanni viszonya persze híjjával van az ilyes excentricitásoknak és mégis ritka egy história. A megcsontosodott beamter,

ÁLLJ!

VÍVÓ LEÁNYKÁK.

TORNA-GYAKORLAT.

a ki egész életét büróban, hivatalos akták között töltötte, a merőben rideg kalmár-szellem, a kinek fantáziáját ée vért addig csak

a pénz tüzelte, a telhetetlen élvővár, a kiben a sok csak a többre gerjesztett étvágyat, a ki fiatalon játszta az öreg; most roncsolt ide-

gekkel, fáradtan, a sír szélén váratlanul benn találta magát a szenvedély forró nyarában. A mi még különösebb, az, hogy Fanni, a ki lábai előtt láthatta volna egész Bécsét, ezt a megkészt szenvedélyt a fakadó tavasz, az ébredező szív mohóságával viszonzta. Tudatlan, tanulatlan kis teremtés volt, olyan tudatlan, a minők csak a ballet-csillagok s a házmester-kisasszonyok lehetnek és a fáradt, beteges Gentz magára öltötte a türelmes iskola-mester köntösét s kedvéért a fűrésztó hivatal után fáradhatatlanul magiszterkedett. A fiatal leány pedig új, ismeretlen világba vezette az agg filisztert, a ki húsz évvel azelőtt azzal diésekedett, hogy mindent tud, a mit ember tudhat, kezébe adta Heine csodás könyvét, a *Buch der Lieder*-t, holott már sok év óta elfordult a poézistól, költeményeket már egyáltalán nem olvasott, vagy ha igen, csak Vergiliust, Horáciust és Lukánust merő megszokásból.

A Gentz életében mintha megfordított volna a természet szokott rendje. Akkor volt fiatal, a midőn már csak napok választották el a sírtól. Szívét addig soha sem érzett melegség, hála és rajongás töltötte el, hogy egy fiatal és üde teremtés, ráadásul szinpadí királynő, őt választotta, a ki sem szép, sem fiatal, a mikor fejedelmekben válogathatott volna. «Fanni leírhatatlan vonzalma az egyetlen derűs pillanat életében», írta Ráhelnek csak néhány hónappal halála előtt. Egész napját a hivatalban, diplomata vesződségekkel töltötte, csak esti nyolcz órától tizenegyig élhetett a Fanni körében. Szívében ekkor hódolt meg először

RAJTA!

GYERMEKEK VÍVÓ ÉS TORNAISKOLÁJA. — Jelfy Gyula félvétele.

A VILLAMOS.

Elbeszélés. — Irta Lengyel Géza.

Stratitsky fényképe.

DAMJANICS JÁNOSNÉ.

igazán és őszintén az asszony előtt. Önző élete alkonyán érezte először, bármennyit ad, mégis milyen koldusmódon fizethet azért, a mit ő kap cserébe. Valóban a Gentz és Fanni viszonyában volt valami érthetetlen misztikum, a mit Gentz nem magyarázott meg azzal, hogy szerelmének varázsával nyerte meg Fannit. És viszonyukban nem is az a legszokatlanabb, hogy Gentz megnyerte a Fanni szívet, de hogy meg is tudta tartani még halála után is. Idilljük négy éven át tartott, aztán Gentz hirtelen, rövid betegeskedés után meghalt. Utolsó napjait az keserítette el leginkább, hogy a néhai dús esztendőben, a mikor a diplomata mesterség busásan fizetett, nem volt takarékos, hogy Fannit nem vezethette oltárhoz és nem vehette el a színpadról. A kis táncosnő nem feledezt olyan gyorsan, még akkor sem, a midőn művészetéért két világ-rész rajongott, mint a diplomácia, a hol a Gentz helyébe más lépett és az a más teljesen pótolta. Meternich harmadik felesége följegyezte naplójába, hogy Fanni esztendő múltán, miután diadallal járta meg Amerikát, könnyes szemekkel beszélt Gentzről és szívét a szerelem elől elesükta örökre. Az tény, hogy nem ment férjhez soha, holott nénye, a ki nem volt sem olyan gyönyörű teremtés, sem akkora művész, fejedelmi sarjnak, Albrecht porosz hercegnek adta a kezét morganatikus házasságban. Az is tény, hogy Gentz változatos és egyáltalán nem hétköznapi életében ez a kis epizód a legértékesebb s talán a legtanulságosabb is.

Junius.

DAMJANICS JÁNOSNÉ.

1819—1909.

A bánatán özvegy, a ki 60 éven át hűséggel ápolta vértanú férjének emlékezetét, megtért oda, a hol a szerető férj vár reá. Damjanics Jánosné, épen 90 éves korában halt meg; fiatal leánysága koszorúját levette, két évig volt asszony s férje halála után hat évtizedig — mondhatni egy emberéleten át alig tett egyebet, csak gyászolta férjét s emlékeinek élt.

Csernovics Jánosnak, Arad megye főbírájának leánya, Emilia, 1847 augusztus 30-án ment férjhez Damjanics János akkori osztrák hadseregbeli századoshoz. Egy évre rá a szabadságharc választotta el férjétől, két évre rá az aradi bitófa — ezuttal örökre. Alig hogy asszony volt s már özvegy lett. Gyászoló szívének, a mint magához tért, a jótékonyásban keresett vigasztalást. 1861 óta mint a Magyar Gazdasszonyok Egyesületének elnöke lelkes szorgalommal dolgozott az árva leányokért s hogy ez az egyesület oly szép virágzásnak indult, ez első sorban az ő érdeme. Tisztelet és kegyelet vette körül mindenfelől s most halála általános részvétet keltett.

GYERMEKEK VÍVÓ ÉS TORNAISKOLAJA. — GYAKORLATI BOTOKKAL.

gyar volt az is, nem mondott hát neki semmi csúnyát. Csak épen ennyit:

— Hej, ha jókedvembe talált volna! De belé vágtam volna ezt a kardot!

— Nem egészen úgy van az! — kiáltott vissza a másik. — Ezen az oldalon az atyástennek se szabad leszállni. Tudhatná csendőrlétire.

Erről a tilalomról soha, semmiféle oktatás közben nem hallott Göncs Ádám semmit. Elfutotta a mérge, hogy őt leczkézteni meri egy rongyos villamos. Káromkodott aztán valami cifrát. Olyat, a mi fel se tűnik otthon a falun. A kalauz mellett azonban két selembe öltözött, nagykalapos, városi asszonyszemély állt. Ezek visítva fogták a fülüket. A kalauz csöngetni akart, hogy menjen tovább a kocsi. Vékony, vörös bajszú, sunyi képű ember furakodott ekkor oda. Furesa kappan hangon, nagy méltatlankodással kiáltott le:

— Már a csendőr se tudja, mi a rend?

Göncs Ádám még cifrábbat káromkodott. A kalauz kipirosodott, látszott rajta, hogy meg tudna felelni, jó magyarsan, de nem mert. Ő már tudta, hogy nem szabad a kényes, városi nép között, a mi a tanyán szabad. A két dáma elszaladt a kocsi ajtajához. Belülről már jöttek ki az emberek a nagy lármára. A sunyi, vörös ember a kalauzhoz fordult:

— Hogy tűrheti már ezt! Ilyen ocsmáry beszéd, uriaszonyok előtt! Menjen rendőrré.

Egy perczig még gondolkodott a villamos ember. Most egyre többen kiabáltak.

— Rendőrt! Hivjon rendőrt!

Göncs Ádám ott állt még, komoran, bőszen, el-elkáromkodta magát. A kalauz leugrott. Egy percz múlva ott volt a rendőr. A kalauz megmondta a számát, megmondta, mi a vétkes a csendőrnök. Azután visszament, tovább robogott vele a kocsi. Komolyan, méltósággal jégyeztetett a rendőr. Nagy csapat ember állt körülöttük. Göncs Ádám már nem ellenkezett, tudta, hogy itt ez a dolga a nemzetiszín karzalagos embernek, akár neki otthon. Bediktálta a nevét, az állomását, irást is mutatott róla. Elmehetett. A nagy haragja elszállt, oszlóban volt a bor göze is. Búsán ült fel a vonatra. Tudta, hogy nem ölt embert, nem követett el főben járó bűnt, de azt is tudta már, hogy nem jól cselekedett. Ha el nem is csapják érte, valami baj bizonyosan éri. A baj, büntetés pedig nem jó, mikor az ember házasodni készül. A villamost nem bánta, a rendőrt se, csak azt a kis vörös embert szerette volna kezébe kaparítani, a ki még ott a rendőr előtt is éktelen lármával bizonyította, milyen förtelmesen, gonoszán viselkedett a csendőr.

Azután hazaért. Nem tudott felvidulni, nyomta a lelkét a pesti kaland. Két hét múlva már irást kapott róla. Jelentést kértek. Azután személyesen jött ki a főhadnagy úr. Kihall-

gatták, beidéztek. Az esküvőt el kellett halasztani. A faluban süttögtak róla, hogy bajba került az örsvezető úr. Voltak haragosai — a kik emlékeztek a kezére — ezek felfújták a dolgot, vitték a híreket Gábor Jánoshoz, a menyasszonya apjához. Az lett a vége, hogy megüzentek neki: ne járjon többé hozzájuk. Épen egyszerre jött az üzenet az irással. Ez az irás áthelyezte Göncs Ádámot, messzi, az erdélyi határszélre, irgalmatlan nagy hegyek, bocskoros oláhok közé. Olyasmit is mondott az irás: örüljön Göncs Ádám, hogy ilyen enyhe büntetéssel szabadult; csakis azért, mert példás, megbízható, feddhetetlen csendőrnök bizonyult eddig.

Örült is. Olyan nagyon örült, hogy sokáig nézte, forgatta a fegyvert, a tiszta, finom, pontos, megbízható társat, kinek annyiszor köszönhet, hogy megszabadult, nehéz, veszedelmes utakról. Most is sötétben járt, göröngyös úton, elborult a szeme és nem talált egyéb reménységet, mint a gyorsan, biztosan ölé golyót. Sokáig tartott, míg meg tudott szabadulni a fekete gondolatól.

— Erre akármikor ráérek — sóhajtott egyet és végezte a dolgát, összepakolta a czókmokot.

A régi kedve elmaradt, szótlán volt, rossz álmok lepték meg, de nem járt már olyan sötétben. Fialat volt. A hosszú úton, mikor az új állomása felé ment, már felejteti is kezdte a falut, a jólétet, melybe belécsöppent volna. A lányt is. Mással is vannak lányok. Az oláh fáta se megvetendő. A hogy megérkezett, az első napokban nem győzte bámulni a nagy hegyeket, a kopár sziklakat, a sötét fenyő-erdőt, az idegen népet. Új és furcsa volt minden. Később, mikor elmúlt a kíváncsiság, többet gondolt vissza az elhagyott helyre. Az meleg volt és kedves, barátságos, boldog jövőddel biztató. Itt minden sivar, nyomasztó. A nagy szegénység még a fákra is ránehezedik. A szolgálat nehéz volt, nagy utakat kellett bejárni, sok mindenféle embert szemmel tartani. A határ felé összetereleődnek a jegyes emberek, a menekülők. Hosszú lajstrom jött róluk, az üldözött vadakról, szinte minden nap. Jött egyszer, hónapok múlva egy fénykép. Az ember, a kit ábrázolt, elsikkasztott néhány ezrest. Olyan ismerős volt ez a sovány, semmi jóval nem biztató arc. Valahol látta, az bizonyos. De hogy hol, nem tudta eltalálni, hiába erőltette a fejét. Próbálta, gondolkodott, azután megfeledkezett róla. Sok minden egyéb nyomta a szívet. Megírták neki, hogy az egykori menyasszonya, Gábor Mariska férjhez ment. Felszaggatta ez a hír a régi sebeket. Ki tudja, mire vár a menyecske, szép zsindeles ház, a jó kövér föld, az egyetlen lány minden jószágja. Övé lett volna valamikor, ha közbe nem jön az az átkozott villamos, az az istenverte Pest. Fájt ilyenkor a sivar, szeretlen élet, a szűkös világ. Jó, a mig fiatal az ember, de mire az évek elszáll-

nak, mégis úgy volna szebb, ha jó mód várakozna reá. Nagy bánatában olykor az italhoz folyamodott. Apró csetepatéi voltak. Büntetéssel fenyegették. Keserű volt állandóan a szája íze.

A kis vasúti állomáson járt ebben az időben egy nyári estén. Még világos volt, mikor megjött a vonat. Másodmagával lépkedett az épület előtt, vállukon a szuronyos fegyver. Unottan, szinte haragosan nézte a szállingózó utasokat. Fáradt volt. Aludni szeretett volna már. A másik csendőr észrevett valakit, odaszólt Ádámnak:

— Nézd csak meg te is. Ismerős ez az ábrázat.

Rá se nézett Göncs Ádám, úgy felelt:

— Hagyjad! Csak nekünk lesz vele bajunk.

A csendőr nem hallgatott Ádámról. Megállította az embert. Előszedte az irásait, köztük a fényképet is, a mit nemrég kaptak. Megnézte jól. Épen az volt. A sikkasztó.

Most már Göncs is ráérezett és majd, hogy el nem kiáltotta magát, hangosan. A mit hiába keresett volna a képen, ráismert rögtön a megszeppent, összeroppant ember vörös bajszjáról. Tudta már rögtön, hol találkozott vele. Mintha tegnap történt volna, olyan elevenen élt a fejében — hányszor gondolt rá dühös keserőséggel — a hogyan ott áll a villamos előtt, zavaros fejjel, káromkodva és rikácsoló hangok kiáltották felé:

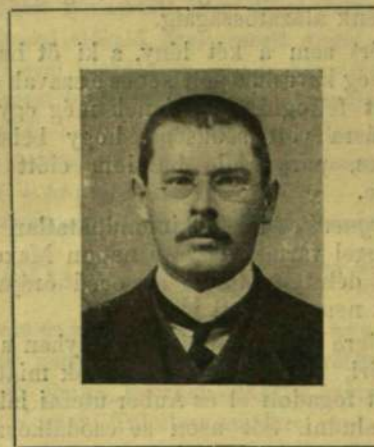
— Rendőrt! Rendőrt!

Ez a sunyi vörös, ez volt a lehangosabb. Ez adta ki a jelszót. Ez ajánlkodott a rendőrnél is, hogy tanuskodik ellene. Eddig soha se látta. Nem bántotta, egy szalmaszálat nem tett az útjába. Valami erendendő roszaság forratott ebben. Ennek köszönhető minden bánatát, romlását. A kiáltást, mely már a torkán volt, elfojtotta. Az indulat azonban kitört belőle vadul. Egy pillanat alatt gondolta végig az egész elmúlt eseményt. Irtozatos düh szállotta meg, lekapta a fegyvert, két kézre fogta és nehéz tusával rástújt a reszkető, szerencsétlen emberre, hogy élettelenül esett össze.

Dr. NÉCSEY LÁSZLÓ.

1878—1909.

A magyar kultúrának igen kiváló munkása hunyt el a hetekben. Dr. Nécsey László (szül. 1878 december 19-én Verebélyen, Bars megyében), a Szépművészeti Múzeum fiatal tisztviselője halt meg november 11-én a dalmáciai Lesina szigeten, hová tudóbajának gyógyítása végett utazott. Szerény, feltűnést kerülő ember volt. Csak kevesen ismerték, de ezek a kevesek igen nagy reménnyel voltak iránta, s most, midőn váratlanul elköltözött közülünk, mély fájdalommal mérik a nagy vesztéséget, mely korai halálával serdülőben levő műtörténeti irodalmunkat érte. Pedig még alig

Dr. NÉCSEY LÁSZLÓ.

fogta kezébe a tollat. Kisebb-nagyobb czikkeket írt művészeti eseményeinkről és egy hosszabb értekezést a quattrocento sokat vitatott alakjáról, Antonio (Vittore) Pisanóról. Legtöbbet a «Revue de Hongrie»-nak dolgozott, melynek egyik főmunkatársa volt. Akár magyarral, akár francia nyelven írt, mindig finoman, választékosan tudta előadni az ő kitűnő meglátásait és találó elemzéseit. Nagyon vigyázott rá, hogy soha többet és mást ne mondjon, mint a mennyit és a mit épen gondolt vagy érzett. Mert a fecsegést, a fraziszokat szíve mélyéből megvetette. Ez jellemezte őt az életben is. — Kiváló szakképzettségét és nagy európai műveltségét a budapesti, müncheni és párisi egyetemeken sajátította el, de a művészetek iránti nagy rajongását már a szülői házból magával hozta. Édesatyjának, Nécsey Józsefnek egész kis múzeuma van odahaza, Verebélyen, az általa fölkerült műtárgyakból és régiségekből, testvérbátyja pedig, az 1902-ben 32 éves korában tragikus körülmények között elhalt Nécsey István, ország-szerte, sőt a külföldön is ismert festő és termézetrajzi illusztrátor volt. — Nécsey László korai halála a Szépművészeti Múzeumot egyik legbuzgóbb és leghasznavehetőbb munkaejéttől fosztotta meg, ki finom ízlésével és nagy tudásával igen tüdős szerepet töltött volna be a múzeum gyűjteményeinek kiegészítésénél. Temetése november 20-án ment végbe szülővárosában, Verebélyen, nagy és előkelő gyászoló közönség részvételével. A Szépművészeti Múzeum igazgatója, dr. Kammerer Ernő min. tanácsos, kinek a boldogult asszisztense volt, személyesen jelent meg, hogy a ravatalon elhelyezze az intézet hatalmas babérszorúját.

ph.

TENGERENTÚLI MENYASSZONY.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Irta Daniel Lesueur. — Fordította M. Hrabovszky Julia.

Marguerite mosolygott a könnyek és kedveskedések özöne alatt, örömmel átengedte magát azoknak és végtelen megkönnyebbülést érzett, valami jóleső érzést. Ezt a fegyelmetlen örömet nem találta többé nevetségeseznek, csak kissé gyermekezesnek a megnyilatkozásában... De vannak pillanatok, mikor jólesik félretenünk minden önérzetes büszkeséget. A fiatal leány is ilyen pillanatok hatása alatt volt. Nem filozofált többé a francia túlzás és az angol-szász hidegvér fölött. Érezte, hogy apja egyik karjával őt, a másikkal a feleségét öleli át. És azt gondolta magában, szép, ha valakinek jelleme van, de kitűnő dolog másokat boldogítani.

Még ellágyulása is lelkiifurdlásokot okozott Margueritének. Ha odaát New-Yorkban a nényé gyöttri magát, ha apja egy agyalt rejteget, azért van, mert ő nem mondta ki a helyes szót, nem volt egészen őszinte az övéivel. De mikor önmagával is csak e pillanathban kezdett teljesen az lenni.

— Maxom meg fog boldogulni örömeiben! — mormoló Marie Therése.

— Egészen bizonyos-e benne? — kérdezte Marguerite halkán.

És e szónak remegő hangsúlyozása elárulta,

A MOST FELAVATOTT RÁKÓCZI-KOLLEGIUM BUDÁN.

minő utat tett meg a szive, hogy leszáljon a gögös érzéketlenség magaslatáról egészen a szerelem felénk alázatosságáig.

De azért sem a két lény, a ki őt hallotta, ő maga még kevésbé volt képes e szavak valódi horderejét felfogni. Maggiének még egy megpróbáltatásra volt szüksége, hogy beismerje, minő édes, parancsoló hatalom előtt hajolt meg végre.

A Marguerites lakói kimondhatatlan türelmességgel várták vissza e napon Maxot. De elmúlt a délután, elmúlt az ebéd órája is és Max csak nem érkezett meg.

Este végre távirat érkezett, melyben a fiatal ember kéri, ne nyugtalankodjanak miatta, de meghívást fogadott el és Auber-utcazi lakásukban fog aludni. Sőt azon se csodálkozzanak, ha másnap csak nagyon későn fog hazakerezni.

— Oh! — sóhajtott Marie Therése, — ideje volt, hogy ez az édes kis tündér közbelépjen. Max egészen meg is változva néhány hét óta. Ismét rájött kalandvágyának a bolondsága. Tudom, hogy előkészíteni akar minket távozására a rettenetes expedícióval a vadakhoz.

— Nem kell attól félnünk többé, — mondta Fanteuil a leányára mosolyogva.

— Pedig tudja a rossz gyerek, hogy belehalnék abba, — folytatta a gyenge anya, a ki elszápadt az ilyen fájdalomnak már a gondolatára is. — Mégis nagy szenvedélyének kell lenni a veszélyes vállalkozások iránt!... Mert ő különben nem tudja elviselni, ha szenvedni lát engem.

— Vajjon csakugyan a veszélyes vállalkozások iránti szenvedély lenne ez? — szuggerálta Maggie apja.

A leányka elfordította a fejét. Nem gondolta, — ha Max szököik előre, nem azért teszi, mert szereti őt. De ő, Maggie, annyira hangsúlyozta a köztük levő félreértést, hogy Max most már talán gyűlöli őt. Szerencsére kezében van a talizmán, mely minden korlátot ledönt: itt van a vagyona. Max mindenesetre áhítózt azután és valószínűleg ez okozta egyedül a csalódását és azt a sajtószervi nehezítést, melyet kimutatott.

Feleségének és leányának gondtelt hallgatását látva, Fanteuil elhatározta magát.

— Holnap Párisba megyek, — mondta. — Meglepem a fiút az ágyában és megörjitem őt a boldogságával. Szerintem annak a fiúnak a szive beteg és miután kezembem tartom a gyógyulását, minek halasztanom azt egy órával is? Hazahozom őt és valamennyien kissé hamarabb leszünk boldogok.

Jacques két tekintettel találkozott, melyek mindegyike azt mondta, hogy épen ezt akarták volna kérni tőle, de nem merték.

Fanteuil másnap az első vonatok egyikével elutazott.

A reggel hosszúnak tetszett a két visszamaradt nő előtt. Marie Therése és Marguerite nem vallották be egymásnak, minő kínos előérzet szállta meg őket, hogy Max szokatlan távolléte véletlenül összeesett a szerencsés elhatározás idejével. Ez csak sajnálatraméltó véletlen volt, de az egyik nő anyai jóslása, a másiknak nyugtalan érzékenysége az ilyen véletlennek fatális színt kölcsönözött.

A villásreggeli órája is elérkezett, a nélkül, hogy apa vagy fia mutatkoztak volna. Hogyan volt lehetséges ez? Hogyan történhetett, hogy Max az első hívó szóra nem szaladt a menyasszonyához?

— Jacques bizonyára nem találta őt többé az Auber-utczában, — kockáztatta meg Marie Therése. — Talán már elment volt hazulról, vagy még nem jött haza. A fiatal emberekbe néha belebújik az ördög, abba a fiúba főleg!

Rithé igyekezett az erősebb lenni, mert látta, mint izgul Marguerite finom arca óráról-órára mindegyikben. Ez alkalommal a veleszületett jószág túltett az önére és nevelésen, hogy támogassa a megádatott idegeket. Marie Therése gyermeke, befolyásolható lelke képes volt önmagán uralkodni, nehogy a híres angol-szász erőseklőség, melyre mostoha leánya most hiába törekedett, túlságosan ellankadjon.

A két nő felkelt az asztaltól, a nélkül, hogy igazán evett volna valamit. Mikor ismét négy szemközti együtt voltak a kis szalonban, mindkettő egyszerre pillantottak az ingaórára. Egy

óra elmúlt. A két nő egymáshoz simult, mintha ellentánni akarának a megsejtett, ismeretlen szerencsétlenségnek.

— Mond, Maggie, — kérdezte Marie Therése halkan, — mi van Max és közötted? Jól tudom, hogy itt tartózkodásod elején épen nem voltál felbátorító iránta. De azért nem vettem észre, mintha Maxnak ez fájdalmat okozott volna. És ime, épen most, mikor a szived megnyílik előtte, ő megsértett, kétségbeesett lényként bujik előled. Nem volt neki sejtelve arról, a mit tegnap elmondott nekünk?

— Nem.
— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

— Nem.
— Lehetetlen!... Én meg vagyok róla győződve, hogy Max...

— Nem... Nem! — kiáltott fel Marguerite, a ki, miközben mostoha anyjának szavaiba vágott, élesen elhúzódtott mellőle. — Ne fejezzéte meg. Hogyan lehetett meggyőződve Max érzelmeiről, mikor előkészítette őt erre a házasságra, még mielőtt a fia látott volna engem?... Ah! — folytatta Maggie keserűen, — minden baj innen ered. Alig érkeztem ide, kitaláltam, hogy e dolog én nélkül, személyesen kívül volt elhatározva. Szerelem?... mit kezdünk volna mi azzal, miután minden olyan jól ment a nélkül is!... Ez a gondolat háborított fel, ez tett vakká, igazságtalanná, majdnem ellenséggé. Csökönyösen, szándékosan Max ellen voltam. Annyira rossz véleményem volt a jelleméről, a szívről! Sőt még most is, dacára, hogy a felesége leszek, egy kételem megmaradt, kinöz. És jelenlegi viselet megerősíti e kételemem.

— Mi az? — kérdezte Marie Therése, annyira reszkette, hogy kénytelen volt megtámaszkodni a kandallónak.

— Ah! Minek mondanám meg magának!... Hiszen az anyja... Imádja őt. Boldoggá akarta őt tenni... És miután e pillanatban én is épen annyira óhajtom az ő boldogságát, ne adjon kérem alkalmat arra, hogy kegyetlen legyek.

Marguerite leült és a kezébe rejtette az arcát.

— Most a mostoha anya volt az, a ki úgy tett, mint Marguerite előző napon vele szemben és a mit a leány annyira édesnek talált. Fanteuilné letérdelt a leány elé a szőnyegre és kedveskedéseivel igyekezett makacsul elrejtett arcáról elvonni a kezét.

— Nézz réám, Maggie. Azt hiszem, értelek. Igazad van, — mormolá olyan alázatosan, mely még meghatóbbá tette panaszos, turbékoló hangját. — Igen, te már eléggé megbűntetted a kegyetlenségemért, a miért érdekhajhászónak tartottad szegény fiamat és engem is. Nem... ne protestálj... Nem védem magamat... Olyan anya vagyok, a ki bünt lenne képes elkövetni, hogy gyermekét boldognak lássa... Így tehát meglehet, hogy ostobaságokat, ügyetlenségeket, sőt még annál is rosszabbat követtem el... Te biszke voltál. Nehezteltél réám. De ő... Oh, te nem ismered őt, ha számításra képesnek tartod. Ő örülten független és gyánakvó... Gazdag párti?... De hiszen már nem egyet visszautasított, arról biztosított! Nem tudod-e, hogy ő a nélkülözésekkel, igazgató véletlenekkel teli életet, a vesztély és diadal sánszait élébe helyezi a nyugodt, fényűző létnek? Hogy őt magam mellett visszatartam, inkább számítottam a te szeretetedre, elbájoló lényedre, semmint a...

— Ő azonban — kiáltott fel Marguerite, — mindjobban távolodott tőlem. Még udvarolni sem tartotta érdemesnek nekem! Ha tehát vissza jön, nem azért fogja tenni, mert szeret.

— És ha nem jön vissza? — kérdezte Fanteuilné.

— Nem.

— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

— Nem.
— Lehetetlen!... Én meg vagyok róla győződve, hogy Max...

— Nem... Nem! — kiáltott fel Marguerite, a ki, miközben mostoha anyjának szavaiba vágott, élesen elhúzódtott mellőle. — Ne fejezzéte meg. Hogyan lehetett meggyőződve Max érzelmeiről, mikor előkészítette őt erre a házasságra, még mielőtt a fia látott volna engem?... Ah! — folytatta Maggie keserűen, — minden baj innen ered. Alig érkeztem ide, kitaláltam, hogy e dolog én nélkül, személyesen kívül volt elhatározva. Szerelem?... mit kezdünk volna mi azzal, miután minden olyan jól ment a nélkül is!... Ez a gondolat háborított fel, ez tett vakká, igazságtalanná, majdnem ellenséggé. Csökönyösen, szándékosan Max ellen voltam. Annyira rossz véleményem volt a jelleméről, a szívről! Sőt még most is, dacára, hogy a felesége leszek, egy kételem megmaradt, kinöz. És jelenlegi viselet megerősíti e kételemem.

— Mi az? — kérdezte Marie Therése, annyira reszkette, hogy kénytelen volt megtámaszkodni a kandallónak.

— Ah! Minek mondanám meg magának!... Hiszen az anyja... Imádja őt. Boldoggá akarta őt tenni... És miután e pillanatban én is épen annyira óhajtom az ő boldogságát, ne adjon kérem alkalmat arra, hogy kegyetlen legyek.

Marguerite leült és a kezébe rejtette az arcát.

— Most a mostoha anya volt az, a ki úgy tett, mint Marguerite előző napon vele szemben és a mit a leány annyira édesnek talált. Fanteuilné letérdelt a leány elé a szőnyegre és kedveskedéseivel igyekezett makacsul elrejtett arcáról elvonni a kezét.

— Nézz réám, Maggie. Azt hiszem, értelek. Igazad van, — mormolá olyan alázatosan, mely még meghatóbbá tette panaszos, turbékoló hangját. — Igen, te már eléggé megbűntetted a kegyetlenségemért, a miért érdekhajhászónak tartottad szegény fiamat és engem is. Nem... ne protestálj... Nem védem magamat... Olyan anya vagyok, a ki bünt lenne képes elkövetni, hogy gyermekét boldognak lássa... Így tehát meglehet, hogy ostobaságokat, ügyetlenségeket, sőt még annál is rosszabbat követtem el... Te biszke voltál. Nehezteltél réám. De ő... Oh, te nem ismered őt, ha számításra képesnek tartod. Ő örülten független és gyánakvó... Gazdag párti?... De hiszen már nem egyet visszautasított, arról biztosított! Nem tudod-e, hogy ő a nélkülözésekkel, igazgató véletlenekkel teli életet, a vesztély és diadal sánszait élébe helyezi a nyugodt, fényűző létnek? Hogy őt magam mellett visszatartam, inkább számítottam a te szeretetedre, elbájoló lényedre, semmint a...

— Ő azonban — kiáltott fel Marguerite, — mindjobban távolodott tőlem. Még udvarolni sem tartotta érdemesnek nekem! Ha tehát vissza jön, nem azért fogja tenni, mert szeret.

— És ha nem jön vissza? — kérdezte Fanteuilné.

— Nem.

— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

— Nem.
— Lehetetlen!... Én meg vagyok róla győződve, hogy Max...

— Nem... Nem! — kiáltott fel Marguerite, a ki, miközben mostoha anyjának szavaiba vágott, élesen elhúzódtott mellőle. — Ne fejezzéte meg. Hogyan lehetett meggyőződve Max érzelmeiről, mikor előkészítette őt erre a házasságra, még mielőtt a fia látott volna engem?... Ah! — folytatta Maggie keserűen, — minden baj innen ered. Alig érkeztem ide, kitaláltam, hogy e dolog én nélkül, személyesen kívül volt elhatározva. Szerelem?... mit kezdünk volna mi azzal, miután minden olyan jól ment a nélkül is!... Ez a gondolat háborított fel, ez tett vakká, igazságtalanná, majdnem ellenséggé. Csökönyösen, szándékosan Max ellen voltam. Annyira rossz véleményem volt a jelleméről, a szívről! Sőt még most is, dacára, hogy a felesége leszek, egy kételem megmaradt, kinöz. És jelenlegi viselet megerősíti e kételemem.

— Mi az? — kérdezte Marie Therése, annyira reszkette, hogy kénytelen volt megtámaszkodni a kandallónak.

— Ah! Minek mondanám meg magának!... Hiszen az anyja... Imádja őt. Boldoggá akarta őt tenni... És miután e pillanatban én is épen annyira óhajtom az ő boldogságát, ne adjon kérem alkalmat arra, hogy kegyetlen legyek.

Marguerite leült és a kezébe rejtette az arcát.

— Most a mostoha anya volt az, a ki úgy tett, mint Marguerite előző napon vele szemben és a mit a leány annyira édesnek talált. Fanteuilné letérdelt a leány elé a szőnyegre és kedveskedéseivel igyekezett makacsul elrejtett arcáról elvonni a kezét.

— Nézz réám, Maggie. Azt hiszem, értelek. Igazad van, — mormolá olyan alázatosan, mely még meghatóbbá tette panaszos, turbékoló hangját. — Igen, te már eléggé megbűntetted a kegyetlenségemért, a miért érdekhajhászónak tartottad szegény fiamat és engem is. Nem... ne protestálj... Nem védem magamat... Olyan anya vagyok, a ki bünt lenne képes elkövetni, hogy gyermekét boldognak lássa... Így tehát meglehet, hogy ostobaságokat, ügyetlenségeket, sőt még annál is rosszabbat követtem el... Te biszke voltál. Nehezteltél réám. De ő... Oh, te nem ismered őt, ha számításra képesnek tartod. Ő örülten független és gyánakvó... Gazdag párti?... De hiszen már nem egyet visszautasított, arról biztosított! Nem tudod-e, hogy ő a nélkülözésekkel, igazgató véletlenekkel teli életet, a vesztély és diadal sánszait élébe helyezi a nyugodt, fényűző létnek? Hogy őt magam mellett visszatartam, inkább számítottam a te szeretetedre, elbájoló lényedre, semmint a...

— Ő azonban — kiáltott fel Marguerite, — mindjobban távolodott tőlem. Még udvarolni sem tartotta érdemesnek nekem! Ha tehát vissza jön, nem azért fogja tenni, mert szeret.

— És ha nem jön vissza? — kérdezte Fanteuilné.

— Nem.

— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

— Nem.
— Lehetetlen!... Én meg vagyok róla győződve, hogy Max...

— Nem... Nem! — kiáltott fel Marguerite, a ki, miközben mostoha anyjának szavaiba vágott, élesen elhúzódtott mellőle. — Ne fejezzéte meg. Hogyan lehetett meggyőződve Max érzelmeiről, mikor előkészítette őt erre a házasságra, még mielőtt a fia látott volna engem?... Ah! — folytatta Maggie keserűen, — minden baj innen ered. Alig érkeztem ide, kitaláltam, hogy e dolog én nélkül, személyesen kívül volt elhatározva. Szerelem?... mit kezdünk volna mi azzal, miután minden olyan jól ment a nélkül is!... Ez a gondolat háborított fel, ez tett vakká, igazságtalanná, majdnem ellenséggé. Csökönyösen, szándékosan Max ellen voltam. Annyira rossz véleményem volt a jelleméről, a szívről! Sőt még most is, dacára, hogy a felesége leszek, egy kételem megmaradt, kinöz. És jelenlegi viselet megerősíti e kételemem.

— Mi az? — kérdezte Marie Therése, annyira reszkette, hogy kénytelen volt megtámaszkodni a kandallónak.

— Ah! Minek mondanám meg magának!... Hiszen az anyja... Imádja őt. Boldoggá akarta őt tenni... És miután e pillanatban én is épen annyira óhajtom az ő boldogságát, ne adjon kérem alkalmat arra, hogy kegyetlen legyek.

Marguerite leült és a kezébe rejtette az arcát.

— Most a mostoha anya volt az, a ki úgy tett, mint Marguerite előző napon vele szemben és a mit a leány annyira édesnek talált. Fanteuilné letérdelt a leány elé a szőnyegre és kedveskedéseivel igyekezett makacsul elrejtett arcáról elvonni a kezét.

— Nézz réám, Maggie. Azt hiszem, értelek. Igazad van, — mormolá olyan alázatosan, mely még meghatóbbá tette panaszos, turbékoló hangját. — Igen, te már eléggé megbűntetted a kegyetlenségemért, a miért érdekhajhászónak tartottad szegény fiamat és engem is. Nem... ne protestálj... Nem védem magamat... Olyan anya vagyok, a ki bünt lenne képes elkövetni, hogy gyermekét boldognak lássa... Így tehát meglehet, hogy ostobaságokat, ügyetlenségeket, sőt még annál is rosszabbat követtem el... Te biszke voltál. Nehezteltél réám. De ő... Oh, te nem ismered őt, ha számításra képesnek tartod. Ő örülten független és gyánakvó... Gazdag párti?... De hiszen már nem egyet visszautasított, arról biztosított! Nem tudod-e, hogy ő a nélkülözésekkel, igazgató véletlenekkel teli életet, a vesztély és diadal sánszait élébe helyezi a nyugodt, fényűző létnek? Hogy őt magam mellett visszatartam, inkább számítottam a te szeretetedre, elbájoló lényedre, semmint a...

— Ő azonban — kiáltott fel Marguerite, — mindjobban távolodott tőlem. Még udvarolni sem tartotta érdemesnek nekem! Ha tehát vissza jön, nem azért fogja tenni, mert szeret.

— És ha nem jön vissza? — kérdezte Fanteuilné.

— Nem.

— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

— Nem.
— Lehetetlen!... Én meg vagyok róla győződve, hogy Max...

— Nem... Nem! — kiáltott fel Marguerite, a ki, miközben mostoha anyjának szavaiba vágott, élesen elhúzódtott mellőle. — Ne fejezzéte meg. Hogyan lehetett meggyőződve Max érzelmeiről, mikor előkészítette őt erre a házasságra, még mielőtt a fia látott volna engem?... Ah! — folytatta Maggie keserűen, — minden baj innen ered. Alig érkeztem ide, kitaláltam, hogy e dolog én nélkül, személyesen kívül volt elhatározva. Szerelem?... mit kezdünk volna mi azzal, miután minden olyan jól ment a nélkül is!... Ez a gondolat háborított fel, ez tett vakká, igazságtalanná, majdnem ellenséggé. Csökönyösen, szándékosan Max ellen voltam. Annyira rossz véleményem volt a jelleméről, a szívről! Sőt még most is, dacára, hogy a felesége leszek, egy kételem megmaradt, kinöz. És jelenlegi viselet megerősíti e kételemem.

— Mi az? — kérdezte Marie Therése, annyira reszkette, hogy kénytelen volt megtámaszkodni a kandallónak.

— Ah! Minek mondanám meg magának!... Hiszen az anyja... Imádja őt. Boldoggá akarta őt tenni... És miután e pillanatban én is épen annyira óhajtom az ő boldogságát, ne adjon kérem alkalmat arra, hogy kegyetlen legyek.

Marguerite leült és a kezébe rejtette az arcát.

— Most a mostoha anya volt az, a ki úgy tett, mint Marguerite előző napon vele szemben és a mit a leány annyira édesnek talált. Fanteuilné letérdelt a leány elé a szőnyegre és kedveskedéseivel igyekezett makacsul elrejtett arcáról elvonni a kezét.

— Nézz réám, Maggie. Azt hiszem, értelek. Igazad van, — mormolá olyan alázatosan, mely még meghatóbbá tette panaszos, turbékoló hangját. — Igen, te már eléggé megbűntetted a kegyetlenségemért, a miért érdekhajhászónak tartottad szegény fiamat és engem is. Nem... ne protestálj... Nem védem magamat... Olyan anya vagyok, a ki bünt lenne képes elkövetni, hogy gyermekét boldognak lássa... Így tehát meglehet, hogy ostobaságokat, ügyetlenségeket, sőt még annál is rosszabbat követtem el... Te biszke voltál. Nehezteltél réám. De ő... Oh, te nem ismered őt, ha számításra képesnek tartod. Ő örülten független és gyánakvó... Gazdag párti?... De hiszen már nem egyet visszautasított, arról biztosított! Nem tudod-e, hogy ő a nélkülözésekkel, igazgató véletlenekkel teli életet, a vesztély és diadal sánszait élébe helyezi a nyugodt, fényűző létnek? Hogy őt magam mellett visszatartam, inkább számítottam a te szeretetedre, elbájoló lényedre, semmint a...

— Ő azonban — kiáltott fel Marguerite, — mindjobban távolodott tőlem. Még udvarolni sem tartotta érdemesnek nekem! Ha tehát vissza jön, nem azért fogja tenni, mert szeret.

— És ha nem jön vissza? — kérdezte Fanteuilné.

— Nem.

— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

— Nem.
— Lehetetlen!... Én meg vagyok róla győződve, hogy Max...

— Nem... Nem! — kiáltott fel Marguerite, a ki, miközben mostoha anyjának szavaiba vágott, élesen elhúzódtott mellőle. — Ne fejezzéte meg. Hogyan lehetett meggyőződve Max érzelmeiről, mikor előkészítette őt erre a házasságra, még mielőtt a fia látott volna engem?... Ah! — folytatta Maggie keserűen, — minden baj innen ered. Alig érkeztem ide, kitaláltam, hogy e dolog én nélkül, személyesen kívül volt elhatározva. Szerelem?... mit kezdünk volna mi azzal, miután minden olyan jól ment a nélkül is!... Ez a gondolat háborított fel, ez tett vakká, igazságtalanná, majdnem ellenséggé. Csökönyösen, szándékosan Max ellen voltam. Annyira rossz véleményem volt a jelleméről, a szívről! Sőt még most is, dacára, hogy a felesége leszek, egy kételem megmaradt, kinöz. És jelenlegi viselet megerősíti e kételemem.

— Mi az? — kérdezte Marie Therése, annyira reszkette, hogy kénytelen volt megtámaszkodni a kandallónak.

— Ah! Minek mondanám meg magának!... Hiszen az anyja... Imádja őt. Boldoggá akarta őt tenni... És miután e pillanatban én is épen annyira óhajtom az ő boldogságát, ne adjon kérem alkalmat arra, hogy kegyetlen legyek.

Marguerite leült és a kezébe rejtette az arcát.

— Most a mostoha anya volt az, a ki úgy tett, mint Marguerite előző napon vele szemben és a mit a leány annyira édesnek talált. Fanteuilné letérdelt a leány elé a szőnyegre és kedveskedéseivel igyekezett makacsul elrejtett arcáról elvonni a kezét.

— Nézz réám, Maggie. Azt hiszem, értelek. Igazad van, — mormolá olyan alázatosan, mely még meghatóbbá tette panaszos, turbékoló hangját. — Igen, te már eléggé megbűntetted a kegyetlenségemért, a miért érdekhajhászónak tartottad szegény fiamat és engem is. Nem... ne protestálj... Nem védem magamat... Olyan anya vagyok, a ki bünt lenne képes elkövetni, hogy gyermekét boldognak lássa... Így tehát meglehet, hogy ostobaságokat, ügyetlenségeket, sőt még annál is rosszabbat követtem el... Te biszke voltál. Nehezteltél réám. De ő... Oh, te nem ismered őt, ha számításra képesnek tartod. Ő örülten független és gyánakvó... Gazdag párti?... De hiszen már nem egyet visszautasított, arról biztosított! Nem tudod-e, hogy ő a nélkülözésekkel, igazgató véletlenekkel teli életet, a vesztély és diadal sánszait élébe helyezi a nyugodt, fényűző létnek? Hogy őt magam mellett visszatartam, inkább számítottam a te szeretetedre, elbájoló lényedre, semmint a...

— Ő azonban — kiáltott fel Marguerite, — mindjobban távolodott tőlem. Még udvarolni sem tartotta érdemesnek nekem! Ha tehát vissza jön, nem azért fogja tenni, mert szeret.

— És ha nem jön vissza? — kérdezte Fanteuilné.

— Nem.

— Hogyan? Ti nem együtt állapítottátok meg e házassági tervet?

Maggie a fejét rázta.

— Sohasem mondtátok egymásnak, hogy szeretitek egymást?

— Soha.
— Miért?... Gyakran voltatok egyedül. Teljes szabadságot élveztetek! Tudtátok, hogy nem ellenkeztek végig egymással...

— De nem mondtátok meg egymásnak, a mire nem gondoltok.

— Mit mondasz? Nem gondoltatok arra, hogy szeressétek egymást?

—

MIKULÁS-KÉSZÍTŐK.

kotatóknak, érdeklődő olvasók számára, jól használható.

Péterfy Jenőről sok gondolat összeállított, meleg szeretettel írt kis könyvet adott ki Rédey Tivadar. Nem akarja újra felfedezni Péterfyt, saját bevallása szerint nem akar egyebet, mint azokat a megállapításokat, melyeket mások avatottabb tollal végeztek, magával Péterfyvel illusztrálni. Más szóval magukból az író munkáiból igyekeznek rekonstruálni gondolkodása módját, munkája természetét, belső egyéniségét. E célból feldolgozta Péterfynek nemcsak összegyűjtött munkái két kötetét s egyéb nagyobb műveit, hanem apró hírlapi cikkeiket, színi bírálatait is. Nagy és teljes anyaggal dolgozik tehát s meg kell adni, hogy megbízható, jó tájékozott ad annak kezébe, a ki Péterfy munkáit olvasva, összefüggésükben akarja őket látni.

Shakespeare. Raleigh Walternek, az oxfordi egyetemen az angol irodalomtörténet tanárának Shakespeare-ről szóló könyvét adta ki az Akadémia. Ez a könyv 1907-ben jelent meg először s azóta nagy tekintélyre emelkedett, mint körülbelül a legjobb rövid összefoglaló Shakespeare-könyv, amely a tudományos kutatás anyagának teljes készségével, szép formában tárgyalja Shakespeare-t és munkáit. A magyar fordítás dr. Cseke Marianne műve. A végéhez függelék van csatolva, melyben Bayer József állította össze Shakespeare drámáinak időrendjét hazánkban.

Új könyvek: Rovás és rovás-írás. A Magyar Nemzeti Múzeum megbízásából végzett tanulmányok alapján írta Sebestyén Gyula. Budapest, a Magyar Néprajzi Múzeum tulajdona; ára 15 korona.

Brocky Károly festőművész élete és művei (1807-1855). Irta Nyári Sándor. A temesvári Arany János-társaság kiadása. Budapest, Pallás-rezervényszerűsítés.

A történelmi materializmus. Irta Gorter Hermann. Fordította Pogány József. Budapest. Hala-dás könyvkiadóvállalat; ára két korona.

Péterfy Jenő. Irta Rédey Tivadar. Budapest.

Shakespeare. Irta Raleigh Walter. Angolból fordította dr. Cseke Marianne. Átvezte dr. Reichard Piroksa. A függelékét összeállította Bayer József. Budapest, M. T. Akadémia kiadása.

HALÁLOZÁSOK.

Ehunytak a közelebbi napokban: Hosszumezői dr. KUZINAY GYULA, nyug. kir. közegészségügyi felügyelő, Győr vármegye volt tiszti főorvosa, tartalékos m. kir. honvédezedorvos életének 72-dik évében Péttenben. — BREUER ÁRMÁN, Temes vármegye tiszti főorvosa, az országos közegészségi tanács tagja, 61 éves korában Temesvárott. — BERECZ JÁNOS földbirtokos, Écsékujvár város nyug. gazdasági tanácsosa, 77 éves korában Érsekújváron. — TÖNKÖLY JÁNOS, a rozsnói ágostai evangélikus főgimnázium vallásánára, 57 éves korában Rozsnyón. — BORSZÖRCSÖKI EDESSY LÁSZLÓ, nyug. posta- és táviró-felügyelő életének 43-dik esztendejében Budapestben. — BEDE GYULA, a budapesti tudományegyetem gazdasági hivatalának ellenőre 57 éves korában Budapestben. — Id. KERNER GRÓGY Állampénztári segédpénztáros életének 55-dik esztendejében Budapestben. — RADIG ALAJOS magánmérnök, a Mátrai, Feik és Társa-cég régi munkatársa, életének 61-dik évében Budapestben. — SIMKOVITS GYULA adóhivatali tisztt Budapestben. — FAZEKAS LAJOS déli vasúti nyug. pályamester, 42 éves korában Budapestben. — BLANOS MÁNÓ, Károlyi Imre gróf uradalmi főerdésze, 53 éves korában. — BRUKOVITS JÁNOS, a «Pester Lloyd» főszerkesztője 51 éves korában Budapestben. — LIPPMANNSZÉN, volt honvéd hadapródnövevény, életének 90-dik évében Pest-Szentlőrincben. — MARTEL GYULA VI. gimnáziumi tanuló 18 éves korában Budapestben. — JOVSKÓ LÁSZLÓ tengerész-kadét 20 éves korában Alexandriában. — KÁDÁR SZILVESZTER, pápai kamarás, Mindszent község plébánosa. Csongrád vármegye törvényhatóság bizottságának tagja, 40 éves korában Mindszent községben. — POKORNY GUSZTÁV, a 16. gyalogezred századosa, 35 éves korában Budapestben.

Özv. dr. SZYBODA GUSZTÁVÉ, szül. Baccarich Krisztina életének 90-ik esztendejében Győrött. — Özv. lébenyi CHAPÓ JÓZSEFNÉ, szül. Dienes Amália életének 76-dik esztendejében Pápán. — Özpó KAROLINA 75 éves korában Mezőkövesden. — Özv. ZARHONY LÁSZLÓNÉ, szül. zabari Szontágh Gizella életének 44-dik évében Rimaszombatan. — HINCH ISZVÁNNÉ, szül. Kraft Anna életének 59-dik évében Budapestben. — RAPCSÁNYI KÁLMÁNNÉ Keckskeméten. — SEPERIÉRTYI ANTOS ISZVÁNNÉ, szül. Laffert Mafild báróné Budapestben. — DAPSAY DAPSZ ILONKA életének 18-dik évében Budapestben. — Özv. FEKTOR FERENCZRNÉ, előbb özv. Nagy Edéné, szül. Besich Terézia Julianna 76 éves korában Ózeglédn. — Özv. ZÁGONI BODOLA JÁNOSNÉ, szül. Gáthy Terézia 76 éves korában Marosvásárhelyen. — SZÉKFI GYÖRGYNÉ, szül. Kekerovits Etelka 77 éves korában Zentán. — TAKÁTS KÁROKA, Takáts Odón és neje, szül. Pintér Margit nyugelozhónapos kis leánya Budapestben. — HERCZBER ELLA, dr. Herczegh Ferenc és felesége, szül. mahalfalvi Ruda Mária öt éves kis leánya Budapestben.

EGYVELEG.

* Világító gömbránátok. Toulonban érdekes kísérleteket végeznek világító gömbránátokkal. E gránátok, mikor a magas légkörben léteznek, körülbelül nyolcz kilométer távolságban lévő hajót is láthatóvá tesznek. A haditengerészetnél nagy jelentőségű e rendkívüli találmány. (G. L.)

Ha hull a haja, használja a híres amerikai Broom tanár-féle Petrol-balzsamot. Egyedüli biztos szer hajhullás és korpaképződés ellen. Az összes amerikai klinikákon állandóan rendelik. Nagy üveg ára 3 kor. Silány utánatottól óvakodjunk. Kapható Petróvics-drogeriában, IV., Bécsi-utca 2. szám.

Pénztárcákban, öv- és készitáskákban, bőröndökben és minden egyéb bőrdeszákban állandóan nagy raktár található Papek József bőröndös-és finom-bőrakészítőnél, Budapest, VII., Rákóczi-ut 15/B. A cégnek saját találmányu törv. védett pénztárcái rövid idő alatt nagy népszerűsége rettek szert.

Diana sóborszesz mint háziszert kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejdörzsölésre és borotválkozás után arczfelekendezésre az urak használják. A fájdalomkat azonnal csillapítja. Massziorzára általában minden házban csakis Diana sóborszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

Istenek alkonya. Őszi versek. Andante. Ez a parfümös, lágy, olvatag romantika nem a mi izlésünk szerint való, mondvaesimáitnak és affektálnak érezzük. Az állvány. Díeséret. Az egyik hideg és színtelen, a másikban valamivel több van, de mégsem annyit, hogy közölhetők.

Fehér függönyök. A pozsonyi Dunaparton. Csókok. Elérnélek. A «Fehér függönyök» címűt közölni fogjuk, de egy kis türelmet kérünk, mert nagyon sok vers várja nálunk sorát.

Könyvek. (Egy asszony könyvéből — Temetés). Zavaros konvencionalizmus, prózai nyelven.

Az Élet szobra. Vihar. Volt egy álom. Valahol van egy lány. Középszerű dolgok, nagy szávaik mögött sok a laposság.

Alkony. Az ősi napfény. Már. Mikor szememre jő az álom. Ügylátszik érez valamit s azt néha — de csak néha — bele is tudja vinni verseibe, legelőbnyire azonban fölveti stilusban dolgozik. A stilius pedig művészi dolog, ha az ember magamagából fejleszt ki, átka a művészetnek, ha másoktól tanulja. Egy levél. Őszel. Önképzőköri színvonal; túlzott ambíció illyennel a nyilvánosság elé kérezkedni.

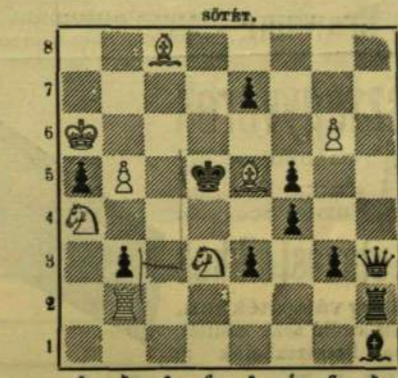
A XX. század. Rutinos, ügyes vers, de kiest kong: nagyobbak a szavai a tartalmánál.

Aforizmak. Halvány másolatok Wilde Oszkár után. Mi előléket különben sem szokunk közölni.

SAKKJÁTÉK.

A 2670. számú feladvány Marble M.-től.

(A «Stratégie» versenyén az I. díjat nyerte.)

Világos indúl és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2651. számú feladvány megfejtése Robinson F.-től.

Világos. Sötét. Világos. a Sötét. 1. Hd3-e5 2. d6-e5(a,b,c) 1. ... Kd4-e5 2. Fd5-e6 + matt. 2. Vh1-h8 + matt.

A 2652. számú feladvány megfejtése Oharlich A.-től.

1. Fh7-e2 2. Vh6-h1 + matt. 1. ... Bc1-e2(a) 2. Fe2-b3 + matt.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A «Budapesti Sakk-kör» — A «Budapesti III. ker. Sakk-kör» — Ludányi Antal. — Wyschogrod Pál. — Boer Mór. (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Kintzig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffmann Antal (Lipótvár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A «Győri Sakk-kör». — Székely Jenő. — Mésey József (Győr). — A «Zborói Társaság». — A «Kálóczi Katolikus-kör» — Vebres Miklós (Zirc). — Ifj. Hubay Bertalan (Bodasujlak). — A «Dunaföldvári Egyenlősi kör» (Dunaföldvár) — Barcs Mihály (Biharudvari). — Csolnoki István (Hajdúhadháza). A «Lebcei Gazdasági Kaszinó» (Lebence). — Lasytik János és Szivák János (Albert-Erika). — «Csengeri Kaszinó» (Csenger). Király Mihály (Zenta). — Kunz Rozsó (Temesváros).

KÉPTALÁNY.

A 45-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Fényesebb a láncznál a kard.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Foulard Nyers Bast-Chiné Skót an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Advertisement for 'Salvator' skin medicine. It claims to be a 'Bőr- és Lithion-tartalmú vasmentes gyógyforrás' (skin and lithium-containing iron-free medicinal source). It is used for various skin conditions and is praised for its effectiveness.

Advertisement for 'Réthy-féle cukorkák' (Réthy's candies). It describes them as 'Köhögés- és hányás ellen hasznos' (useful against coughing and vomiting) and 'Régóta ismert és népszerű' (known and popular for a long time). The price is listed as 60 fillér.

Advertisement for 'SVAICZI SELYEM' (Swiss silk). It is a 'LEG-JOBB' (best) product. The ad lists various types of silk and their uses, and provides contact information for Schweitzer & Co. in Luzern.

Advertisement for 'PARK-CLUB' cream and powder. It is described as 'Az előkelő hölgyek csak a' (only used by distinguished ladies). The products are 'CRÈME', 'ILLAT', 'POUDER', and 'SZAPPANT'.

Advertisement for 'Steckenpferd-Liliumtejszappan' (Horse and Lily milk soap). It is described as 'legenyhebb szappan' (the softest soap) and suitable for the face.

Advertisement for 'Feketere fest * Hofeherre tisztit' (Black dye and Hofeherre cleaning). It is used for cleaning and dyeing, and is available at Haltenberger's dye shop in Kassa.

Advertisement for 'Serravallo KINA BORA VASSAL' (Serravallo's Quinine, Borax, and Iron). It is a medicinal product used for various ailments, and is available at Serravallo's pharmacy in Trieste.

Advertisement for 'Ridikül' (Ridiculous) handbags. It features a picture of a handbag and describes it as a 'Divatos női készitáskák' (fashionable women's accessories) available at Papek József's shop in Budapest.

Advertisement for 'Veritas tea' (Truth tea). It is described as a 'Veritas Angol Terménytelep' (British medicinal product). The ad includes a picture of a woman and text about the tea's benefits.

Advertisement for 'PETROL-BALSAM' (Petroleum Balm). It is a medicinal product used for various ailments, and is available at Petrovics Drogeria in Budapest.

Advertisement for 'CALIFIG' (California) medicine. It is described as a 'MOST ÉS MINDIG, hashajtószer a Califig' (always and everywhere, a laxative). The ad includes a picture of a woman and text about the medicine's effectiveness.

Advertisement for 'HÖLGYERNEK' (Ladies) medicine. It is a medicinal product used for various ailments, and is available at Meissner's pharmacy in Budapest.

Advertisement for 'SANITAS SZOBAGÖZFÜRDŐ' (Sanitas Steam Bath). It is a medicinal product used for various ailments, and is available at Sanitas in Budapest.

Advertisement for 'Valódi nemes harez kanári madarak' (Real noble Canary birds). It is an advertisement for high-quality Canary birds, available at Neumayr's shop in Zalaegerszeg.

Large advertisement for 'Ha fáj a feje' (If your head hurts) and 'Beretvás pastillát' (Beretvás tablets). It is a medicinal product used for various ailments, and is available at Beretvás Tamás's pharmacy in Kispesztén.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

Bereg megye.

gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn. Megrendelhető: ÉDESKUTY L.-nél Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsán.

:: Kizárólag eredeti, legjobbknak elismert ::

„Iró angyal“ gramofon gépek és lemezek.

SCHMID NOVÉREK-nél Budapest, IV, Kigóy-tér 1. sz. (Királyi bérpalota.) Választékúldemények, kedvező lemezcseré főtétel. Ar-és lemezejgyék ingyen és bérmentve.

Rozsnyay Máttyás chininezukorkája

Itéletlen chiniből.

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fennel vándorgyűlésén 40 arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű!

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, akik keserű chinint bevenni nem képesek.

Valódi, 11468 ha minden egyes piros csomagolópapíron Rozsnyay Máttyás nevével és aláírásával nevelésére olvasható, 11266

Rozsnyay Máttyás gyógyszerésztára Arad, Szabadság-tér.

TÖRLEY PEZSGÓ

Babafünder.

Fél méterdi magasabb, járó és éneklő óriás baba; mozgatja fejét, jár, eszéki dob és két vig dalt énekel. Gyönyörű eszke ruhában csak 15 kor. Igen finom batiszt ruhában, eszke kalappal csak 20 kor. Vidékre utávitelt. Baba-központú értékteljes ház. Fekete V. Gyula Bécs 5, Schönbrunnerstrasse 32/B.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK LÓW SANDOR

ÉKSZERÉSZ ÉS ÓRASZÁL BUDAPEST. ■ JÓZSEFKÖRÜT 81. ÁRJEGYZÉK, INGYEN.

OLCSÓ CSEH ÁGYTOLL!

5 kiló : új fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30 K, 36 K. Szálítás portmentes, utávitelt. A kicserélés és visszavétel portmentesítés ellenében megengedjük. BENEDIKT SACHSEL, Lobes 60. Post Pilsen, Böhmen.

UIDONSÁG!! PAPEK-féle pénztárca

erős zergebőrű. Előnyei: egy drb bőrből készítve, minden pénz nem külön van, lapos és nem merev. — Urak részére 11 cm. hosszú, 7 1/2 cm. széles 3 korona, hölgyek részére 11 cm. hosszú, 6 1/2 cm. széles 3 K. Vidékre 2 darab megrendelésnél portmentes küldés. PAPEK JÓZSEF bőrdobos és finom bőráru készítő Budapest, VIII., Rákóczi-út 15/B. — Árjegyzék bérmentve.

A 16-os Browning serétes automata ismétlő fegyver megjelent és belőtt példányok gyári áron legjobban nálam szerezhetők be.

Vadász fegyverek

legjobb gyártmányok u. m.: Nowotny I. Prága, Holland & Holland, Purdy Scot stb.

Sport és utazási cikkek

rendkívül nagy választékban, a megszokott szolid árak mellett, :: legjobban beszerezhetők ::

HUZELLA M. ezégnél Budapest, IV., Váci-utca 28. Legujabb árjegyzék ingyen és bérmentve.

Halljuk ama szeplős hölgyeket

kik arcukról egész egyszerűen lemossák az összes szeplőt és pattanást a DIANA szappan és DIANA krém segítségével.

KÖSZÖNŐ LEVELEK:

Igen tisztelt Gyógyserész ur
Ne vesse meg az én elismerő levelem, de nem tudom másként megbánni azt, hogy a Diana krémje minden szeplőmet eltüntetett. Különböző nem volt semmi szépséghiba rajtam, de az a sok szeplő egészen eltorzította az arcomat s azt hiszem a fő az egy nőnél, hogy az arczörbe sima és fehér legyen. Egész életemben hálaan fogok Önre gondolni. Üdvözl
Hans Grete Sängerin.

Tisztelt ERENYI ur!
Szívesen terjesztem az ön Diana-szappanát és Diana-krémjét, mert végtelen örömmel van, mióta ezen szereket használom. Ahányszor a tükörbe nézek, mindig áldom azt, hogy ilyen csodálatosan éljenek a szeplőm és pattanásaim. Kérek ismét 6 darab Diana-szappant és 3 Diana-krémet nappali használatra. Tisztelettel Schlesinger Gertrud.

Tisztelt ERENYI ur!
Az itteni gyógyszerésztárlamban nem kaptam Diana-pudert, Ön pedig azt írja, hogy tanácsos gyengén bepuderezni az arcot, kioldjon tehát 2 doboz fehér pudert szarvasbőrrel és miután ugys egy a portó, tessék hozzámcsomagolni 3 darab Diana-szappant is. Ha van valami jó mitesser-írteja, úgy küldjön azt is, de csakis Erenyi-féle legyen és ne kerüljön többé 2 koronánál. Megint csak azt mondom, hogy a legjobb szeplő elleni szer Ön Diana-krémje és Diana-szappanjá, mert az én szeplős arcomat valami bámulatos módon megszépítették az Ön szerel.
Teljes tisztelettel Ludwig Sarolta.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-színű arczbőrnek, amely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-krém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy üvegtégely Diana-krém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsá, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni az rendelje meg a központból: ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5. (A legkisebb megrendelés is fordulópóstaival utávitelt eszközöltetik.)

HÜTTL JIVADAR Cs. és kir. udv. szállító porcellángyáros BUDAPEST

Alapított 1854. évben. V., DOROTTYA-UTCZA 14. SZ.

Bel- és külföldi porcellán, angol fayance és üvegáruk. Legnagyobb választék étkező-, kávé-, teás-, jour-(sandwich) és mosdó készletekben. :: Monogrammos és cizmeres készletek. Használati és dísz-tárgyak. :: :: :: :: ::

Most megjelent képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Dús raktár a meissen szász királyi, francia li-mogesi és a koppenhágai dán kir. porcellángyárak készítményeiből. :: Alumínite francia tűz-álló porcellán főzőedények. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapesten. :: :: ::

LOHR MÁRIA

Caipke-vegyszeti tisztító és festészeti intőzet. Gyár: VIII., Baross-utca 85. Előhítelek: IV., Eakó-út 6. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2. IX., Calvin-tér 9. V., Harmincs-utca 3. VI., Teréz-körút 39.

DÁVID KÁROLY ÉS FIA

doboz-, papíráru- és szab. fémkapocs-gyára Budapest, I., Mészáros-utca 58. sz. Telefonszám 41-48. Sürgőnyezim: Cartonage. Gőzerőre berendezve. A magyar kir. dohányjövődék szállítója. :: Napi gyártás 150,000 doboz :: ::

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Braunweller János Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, főtáblájá a remontoir ingádjáknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

KNUTH KÁROLY

MEKNŐK ÉS GYÁROS :: Cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója. :: Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10. Központi víz- és gőzfűtések, légszelez-és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízmozdítók, emelőgépek stb. stb. Tervek, költségvetések, jövedelmi előírások gyorsan készíttetnek. ::

CALDERONI és TÁRSA BUDAPEST,

látész raktár :: Váci- u. 1., Gécsella-tér sarok. Női színházi látésűvek fogantyúval. Színházi látésűvek alumíniumból. Prizmás látésűvek, Zeiss, Busch, Goerz és az összes többi gyártmányok eredeti áron. Aneroid lég-súlymérők. Homérok. — Szemüvegek és orrszipetők arany, double ezüst-tekóns és nikkefoglalattal. Lorgnettek arany, ezüst, double, gyöngyház és tekóns foglalattal. Fényképezeti készülékek és kellékek raktára. Kodak eredeti gyári áron, stb. Váci-u. 50.

GANZ és TÁRSA VASÖNTŐ ÉS GÉPGYÁR R.-T. BUDAPESTEN.

MOTOROK benzín-, gáz-, szivógáz- és kohógáz-üzemre. Kéanti hengerelők. Gőszek. Gősmotoros személyszállító vasuti kocskis- és nagyvasutak számára. Mindenféle vasuti kocskis-emelő- és teherszállító. Vasuti felszerelések. Kéregőntető kerékek (Griffin rendszer). Hengerelők malmok számára. Kéregőntető hengerelők. Min-ém-féle malomok. Egész malomok berendezése és felszerelése. Turbinák az elő-éző legnagyobb hatások hatáskörében. Transzmissziók. Gyári berendezések. Teglá-gyári és központó-gépek. Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk. Ganz-féle Villamosság R.-T. Budapesten, II. kerület, Lövőház-utca. Elektromos világító és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ilylmpák reklámcsillók. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Megléző berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejgyártási berendezések, emelő-gépek, ventilátorok, metzi szuszak, szettel-, csipelő-, aprító- és takarmányozási-berendezések. Elektromos kis- és nagyvasutak, Bányavasutak. — Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk. 1908

REKORD
kézitáska

Legújabb minta. Erős zerge-, angol szatén- vagy kecske-bőrből minden színben 18 cm magas, 21 cm széles, selyem bélésű, belül tolettelt II koronáért kapható a készítőnél

CSÁNGÓ bőrdíszműves, Bpest, Múzeum-körút 3.
Pénc-, szivar- és bankó-tárcák nagy választékban. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett portómentes.

WESZELY ISTVÁN
Budapest, IV., Váci-utca 9.

Les, Alexander, Mars, Hercules stb. koresolyák.
Rohonczy, Columbus koresolya főraktára.
Jég-Hockey, Rodel, Flexible-Flyer, Bobsleigh, Toboggan, Skeleton. — Hő- és jégport-sapkák, kesztyűk, Sweaterok, hócipők stb. legújomabb minőségben. — Arjegyzék bérmentve küldetik.

BŐRSZÉKIPAR
Kendi Antal Bpest, IV. Károly-u. 2.

Angol bőrbutor készítése, festése és renoválása saj t műhelyben.

Ebédő-székek, iroda-fotelek valódi bőrrel.
Ülőbutor állványok kárpitozása.
Székátalkítások.

SZÓLÓOLTVÁNY,
szőlővesszőről és borról nagy ingyen és bérmentve küldöm meg képes árjegyzékemet a ki ezimét tudatja. Ezen könyvet meg az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert abból megtanulhatja a szőlőtelepítést s e mellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványoktól és más egyéb európai és amerikai sima és gyökerez vasszökből, a világhírű Delaware-ből állandóan több millió készlet előadó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerőlevél, köztük több hercegi és grófi uradalomtól. Cím: SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepe Bihardíszeg.

Mig eddig a régi bórbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos idegcsajok (neurasthenia, vitustancz), a sápkór, a női arczot elégtelenítő pattanások s a női nemű szexyek teljességgel kombinált hatású hatásos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizsre voltak utalva, addig újabban

PARÁDI ARSEN vízben vastartalommal olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsenavas viznél (Bonzecco Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőkelőbb orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege diétáit, házában csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Egy postaláda (7 palack) parádi arsen vastartalmú gyógyvizet Magyarország egész postaközpontjainak 3 korona 50 fillérért bérmentesen szállít a

Főraktár: ÉDESKUTY L. ca. és kir. udv. szántó, BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszertárban és megbízható fűszerkereskedésben.

BLUZOK PRINCESSE RUHÁK
costum és pongyolák

FALUDI LÁSZLO Bpest, VI. Andrássy-út 48. Dívatlap ingyen!!

PÖLDES MARGIT CREME
LEGJOBB ARCZSZÉPÍTŐ SZER

Anyák, óvjátok gyermekelket a háternezelőgöbületől!!

Nincs többé elgörbült test!

Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott Orthopéd-támasztó fűzőmet használja. Mésesen könynyű és higienikus! Vattázás nélkül elfűdi az egész elgörbülést. Férden nővére hajlandó iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő- és óvóeszköz! 30 éve fennálló testgyógyászati műintézetemben a legkülönbözőbb technikai kivitelben és mérsékelt árk mellett készülnek, továbbá: egyenestartók, járókészülékek, málábák és műkezek, cs. és kir. szab. KELETI-féle sérvkötők, haskötők.

Uj! Gummi-göresérharisnyák varrat nélkül, valamint a betegpótláshoz szükséges eszközök. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

KELETI J. orvos-sebész műszerek és gummifűzők-gyára : : : Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

ABCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!

ORIZOL

:: vagy Rizsvaj törv. védve. ::

Az éretlen rizs TEJNEMŰ nedvéből készített csodás és :: gyors hatású arcz-szépítő. ::

Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török győgytár Király-u.
Kolozsvárt: Dr. Biró győgytára.

Ha lúdtalpa van!
fáj a lába!

SZÉKELY ÉS TÁRSA
ortopéd cipő-készítő
Budapest, Múzeum-körút 9.

Képes árjegyzék mindennemű cípkéről ingyen.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem
Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet

FOGAK és teljes fog-sorok szájpaddalás nélkül.

Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindennemű kanon fogazatok, melyeket a szájból kivenni nem kell. A gyökerek eltávolítása főlöszleges. Tartós porcelán- és arany-tömések. Foghuzás teljes érzéstelenséggel, 10 évi jótállással. Vidékiek 1 nap alatt kielégítenek, megvárhatják. — Mérsékelt árk.

DR. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFAI
néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Léft.)

Ha őszül a haja,
ne használjon mást, mint a

„STELLA“-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi őszetételt szar, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegeje 2 K.

ZOLTÁN BELA gyógyszerárban,
Budapest, V/49, Szabadagátér, Sétátér-utca sarkán.

Dunai és tengeri halakat,
valamint Humar, Langusztá, Scampi stb. szállít

Weinberger = Vilmos =

Budapest, V., Deák Ferenc-tér, Halcsarnok. Telefon 91-85.

BUTOR
üzlesee és szolid kivitelben, teljes lakberendezések készpénzvagy részletre kapható

SÁRKÁNY I.
butoriparomás, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

Állatkevelőknek
ajánljuk

Diana-telepünk
megtekintését, hol minden fajta fajok, fajmacskák és fajtájnak, különböző exotikus állatok, madarak, díszszárnyasok, fajtaborfiak, fajtalambok stb. kaphatók. Kívánatra kimerítő árjegyzékünket díjmentesen küldjük.

DIANA TELEP
vezetősege
Posta: Tar, vasút: Pásztó (Hevesmegye).
Kimerítő árjegyzékét hi-vánatra díjlanul. ::

A „Titania“
gyorsgőzmozogép felülmal minden mosógép, bármely konkurrenciához tartozzék (olyanok is, melyek nagy lármával és piaccal reklámmal hirdettek);

mos hófehérre harmad anny időben, mint azelőtt;

kiméli a fehérneműt eddig el nem ért módos; 75% pénzt és időt és

megtakarít a mosásnál 50% energiát és vizet; Sok ezer áll üzemben és ugyanannyi az elismerőlevél. ::

Próbára is.

Titania - mángorló.
17-léle nagy-súlyú 2-3 leányfűhengerrrel, minden ártokozásban 35 K-40 K-ig feljebb. Öt évi jótállás

Titania-forrófogócsészé elsősorú paragummi hengereit. Prospektusok, plakátok és referenciák ingyen. Magyarországi vendégszolgák: Takács Özgár Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 49. sz.

TITANIA-MŰVEK
Wels, Felső-Ausztria 20. st. Gyártanak különlegességként gyanánt: mosógépeket, tartásmány-fűlesztőket, vetőgépeket, szénagerőlyűket, szegess-fecskendőköt, különbözők, stb. Részletfizetések szivesen engedtetnek

VASÁRNAPI UJSÁG

SZERKESZTŐ: HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 12.

50. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.)
Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.
Egyes szám ára 40 fillér.
Előfizetési feltételek: Egész évre — — 18 korona. Félévre — — — 8 korona. Negyedévre — — — 4 korona.
A „Világkrónika“-val negyedévenként 80 fillérel 15bb.
Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A BETLÉRI VADÁSZAT.
Nem az első ilyen mulatság azon gyönyörű, festői tájon. A betléri kastély ura, gróf Andrássy Géza nagy vadász és igazi nagyúr. Művésze minden férfias sportnak és művésze egy ősi magyar virtusnak: a vendéglátásnak. A betléri kastélynak már sokszor voltak fejedelmi vendégei és valamennyi úgy érezte magát ott, hogy megint visszavándorolt. Henrik porosz herceg, a német császár testvéröccse, a ki szintén a viszontlátásra! köszönt el a vadászaton végén a házigazdájától, azokban a szobákban lakott, a melyekben néhány év előtt a néhai Ottó főherceg töltött kellemes, szép napokat. A József főherceg lakosztálya pedig annak idején Szerbia vidám lelkű királyának, Milánnak volt fényes vendégszállása.

A BETLÉRI VADÁSZATRÓL. — HENRIK POROSZ KIRÁLYI HERCEG, Balogh Rudolf felvétele.